

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor:
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Franciška
Korošec, Ivanka Prisljan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk
Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 38. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Sklepi in stališča z letne skupščine konference osnovnih organizacij sindikata železarne Ravne

1. Racionalno gospodarjenje in izkoriščanje delovnega časa je ena stalnih nalog sindikalnih organizacij v železarni. Ugotavljamo, da delovna disciplina peša skoraj v vseh organizacijskih enotah. Posledice takšnega stanja so nižja proizvodnja, večji izmeček, nižji dohodek, slabše organiziranje dela, večji stroški in navsezadnje se tudi ne zaostruje odgovornost posameznikov.

Odpravljati moramo miselnost na vseh nivojih, da je mogoče zagotoviti gmotno in socialno varnost delavcem z instrumenti ekonomskega sistema ali s takšno ali drugačno delitvijo dohodka. Naša prizadevanja so za večjo produktivnost in povečanje odgovornosti nas vseh za boljše gospodarjenje. Le bolj učinkovito delo bo dalo takšne rezultate, ki nam zagotavljajo socialno varnost in omogočijo skladen razvoj proizvodnih in družbenih objektov. Vsak razkorak ima za posledico slabše odnose, ki se odražajo v vseh sferah družbene proizvodnje.

2. V temeljnih organizacijah in delovni organizaciji združenega dela moramo sindikati prek delegatov samoupravnih organov vztrajati, da se sklepi in stališča, ki smo jih sprejeli, dosledno uresničijo. Pri tem se bomo posluževali vseh oblik in metod dela, ki so v pravilih in poslovniku o organiziranosti in delovanju sindikatov v železarni, statutarnega

dogovora in tudi določil zakona o združenem delu.

To so predvsem področja:

- letni oddih delavcev,
- dokončna ureditev družbene prehrane,
- dodeljevanje stanovanj, stanovanjskih kreditov in komunalna dejavnost,
- preventivno zdravstveno varstvo delavcev,
- zbiranje najrazličnejših podatkov (socialna kartoteka).

Do teh področij imamo sindikati jasna stališča in nekateri samoupravni organi so sprejeli že določene sklepe za ureditev teh vprašanj. Sedaj je samo še naloga strokovnih služb in seveda finančne zmožnosti, da se ta področja uredijo. Zato smo na letni skupščini ponovno opozorili na vse prepočasno reševanje omenjene problematike in zaposlovanja delovnih invalidov.

Ugotavljamo vse premajhno povezanost posameznih strokovnih služb. Zato predlagamo, naj se to področje obravnava in rešuje s teamskim delom in vodja naj bo tudi odgovoren za hitrejše in boljše delo (to je že praksa nekaterih delovnih organizacij).

3. Sindikat kot notranja sila samoupravljanja je prav posebej v času samoupravnega konstituiranja v naši delovni organizaciji eden izmed glavnih nosilcev vsebinskega jačanja samouprave. Samo dobro poznavanje zakona o združenem delu je garancija, da bomo vtkali v samoupravno prakso vse to, kar s posameznimi sporazumi in statuti opredeljuje. Takšen pristop pa zahteva aktiven sindikat, ki pa se mora zato vsebinsko in organizacijsko vedno dograjevati.

Pri kadrovanju moramo upoštevati razredna merila. Podporo bomo dali samo tistim kandidatom, ki si prizadevajo za uresničevanje ustave in zakona o združenem delu. Kadrovanje in kadrovska politika je ena izmed stalnih nalog sindikalnih organizacij, katero pa bomo izvajali skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Razpravo o osnovnih samoupravnih dokumentih moramo pospešiti, odgovorni smo, da v dogovorjenem roku izvršimo vse naloge, katere smo si zadali.

Strokovna služba, ki bo delala predvsem na področju vsebinskega dograjevanja in jačanja samo-

upravljanja, bo nekaj prispevala k učinkovitosti samoupravnih organov in s tem tudi družbenopolitičnih organizacij. Bo opora in pomoč delegatom za učinkovitejšo delo v posameznih sredinah.

4. V sistemu samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja mora biti delavec subjekt dogovarjanja in odločanja. To pa bo, če bomo po predhodni demokratični poti zagotovili možnost vpliva na nastajanje posameznih predlogov, ki so predmet poznej-

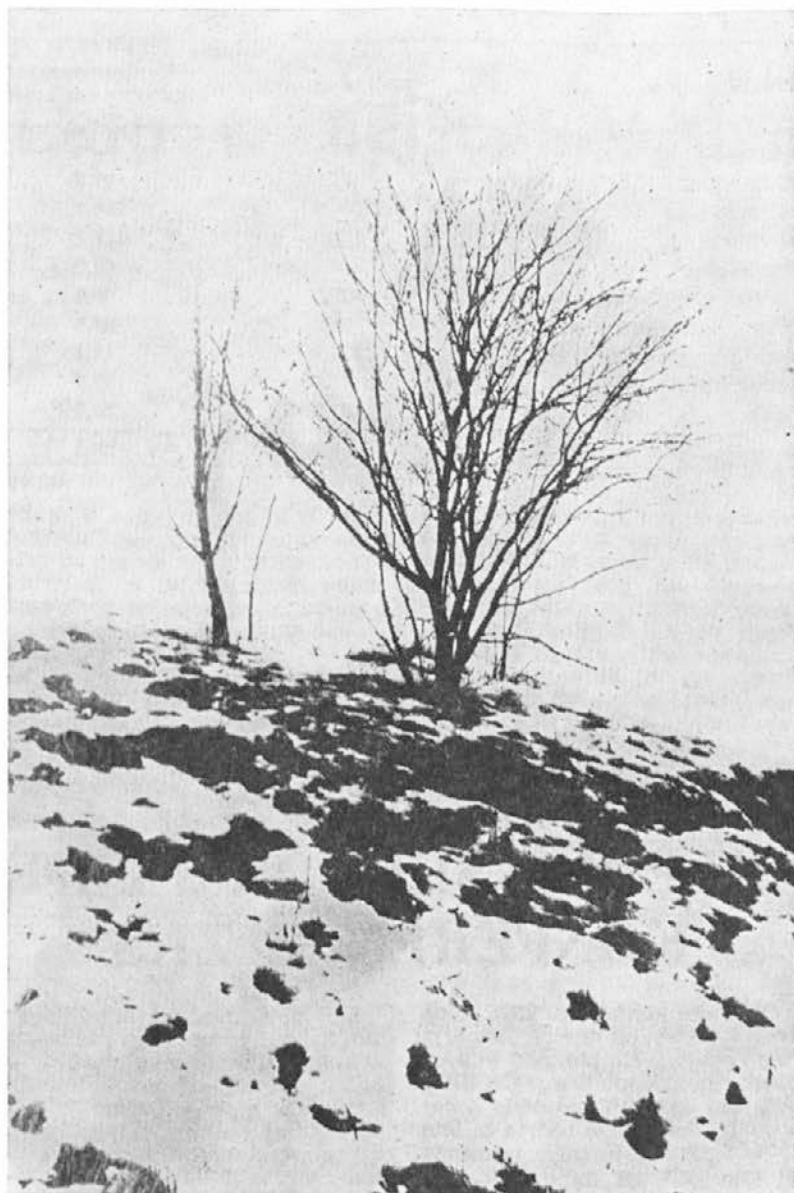
ših razprav in odločanja. Nenehno dograjevanje sistema informiranja, predvsem zagotovitev takšnega sistema, da bo informacija, kateremu je namenjena, dosegla svoj namen.

Sindikati moramo dati že sedaj pobudo za spremembo samoupravnih sporazumov, ki niso v skladu z interesi delavcev. To so predvsem področja, ki so bila ponovno ugotovljena na letni skupščini (stanovanjski sporazum, medsebojna delovna razmerja, delitev osebnega dohodka in uveljavljanje sindikalne liste za letošnje leto). Seveda bomo pričeli s spremembami po dokončni samoupravni organiziranosti, ker bi

(Nadaljevanje na 3. strani)

IZ VSEBINE

- Sklepi 9. seje občinske konference ZKS
- Pogovor ob 8. marcu: Leto važnejše kot dan
- Gospodarjenje na trdnih samoupravnih osnovah
- Preventivni varstveni ukrepi v letu 1976
- Obračun sindikalnih aktivnosti
- Problemi so, a kako jih rešiti?
- Vsebinska povezanost akcij tedna Komunist
- Naš intervju: Vselej pripravljen pomagati slehernemu
- Razdelitev Raven na več krajevnih skupnosti
- Vpliv alkohola na delovno sposobnost
- Rekreacija in šport
- Mladi fužinar

Prve koprnice

KAKO IZPOLNJUJEMO GOSPODARSKI NAČRT

Prvi mesec v letu 1977 je bil načrt skupne proizvodnje v delovni organizaciji dosežen s 97,8 odst. Ob upoštevanju dejstva, da je več izdelkov kot običajno ostalo nedokončanih (stiskalnice, valji) in da za vse proizvodne kapacitete ni dovolj naročil, je to razmeroma ugoden start. Količinski načrt prodaje smo dosegli s 94,3 odst., za vrednostnim (realizacijo) pa zaostajamo za 10,7 odst. Večji zaostanek za planirano realizacijo je posledica manjše odpreme končnih izdelkov TOZD mehanske obdelave.

V prihodnjih mesecih bo nujno treba odpraviti pomanjkljivosti v posameznih fazah proizvodnje in ukrepati tako, da bo plan dosežen vsak mesec v vseh delih delovne organizacije. To je posebno pomembno tudi zato, ker bo po reorganizaciji v večje število TOZD treba gospodariti tako, da bodo tudi nove TOZD poslovale z uspehom. V večjih TOZD, kot npr. TOZD metalurške proizvodnje in mehanske obdelave, se je neuspeh posameznega obrata pokrtil z uspehom drugih obratov. Zato bodo v bodoče potrebni učinkovitejši ukrepi tako zaposlenih v TOZD osnovnih dejavnosti kot tudi v vseh tistih TOZD skupnih dejavnosti in DSSS, ki s svojim boljšim ali slabšim delom lahko vplivajo na rezultate poslovanja.

Doseganje količinskega in vrednostnega plana seveda še ni končno merilo uspeha posamezne TOZD, saj je dohodek odvisen tudi od višine stroškov, ki so za doseženo proizvodnjo nastali. Kljub temu pa v razmerah, ko so cene izdelkom ustaljene in je delež stroškov, ki niso odvisni od proizvodnje (fiksni stroški), sorazmerno velik, lahko pričakujemo, da se bo tudi dohodek gibal približno enako kot realizacija.

Planirani dohodek pa moramo doseči. Potrebujemo ga za osebne dohodke, za kritje splošnih in skupnih potreb, za skupno porabo in tudi za nove investicije. Če plana ne bomo dosegli, tudi razvoj posameznih TOZD in delovne organizacije ne bo tak, kot je predviden z načrtom.

Za doseganje plana smo odgovorni vsi, seveda pa je odgovornost tistih z večjim znanjem in tistih ki so na takšnih delovnih mestih, da na izpolnitev lahko in morajo več vplivati, še veliko večja.

Posamezni obrati so plan v mesecu januarju različno dosegali, kar je razvidno iz pregleda:

Proizvodnja v	% doseganja načrta skupne proizvodnje	% doseganja eksterne realizac.
jeklarni	98,7	—
jeklolivarni	75,2	77,4
valjarni	100,9	105,4
kovačnici	100,0	110,1
jeklovleku	56,1	64,3
obratu stroj. in delov	70,5	68,9
obratu industr. nožev	72,5	53,4
obratu pnevmat. strojev	118,8	114,1
vzmetarni	78,0	77,7
TRO	81,8	89,4
Skupaj delovna organizac.	97,8	89,3

Razveseljivo je, da je valjarna med tistimi obrati, ki so uspešno zakorakali v novo leto. Načrt je dosegla tudi kovačnica, znatno presegel pa ga je obrat pnevmatičnih strojev. Jeklovlek se uvršča med obrate, v katerih težave zaradi pomanjkanja naročil trajajo neprekinjeno že daljši čas, zato bodo za njihovo odpravo potrebni večji napor. Tudi v jeklolivarni bodo spričo asortimenta

naročil, ki ne omogoča uporabe vseh kapacitet, potrebni posebni napor obrata, komercialne in priprave proizvodnje, s katerimi bodo zagotovili uspešno poslovanje. Podobni problemi se pojavljajo tudi v vzmetarni, kjer bodo nove kapacitete omogočale večjo proizvodnjo in povzročale tudi večje stroške. Ostali obrati bodo ob delno izboljšanjem poslovanja lahko dohiteli zamujeno.

Z. I.

SKLEPI 9. SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZKS

Občinska konferenca ZKS je na svoji 9. redni seji dne 31. januarja 1977 obravnavala poročilo o uresničevanju sklepov 5. seje CK ZKS, program dela ZK, poročilo o realizaciji finančnega načrta za leto 1976 in predlog finančnega načrta za leto 1977 ter na osnovi gradiva in razprave sprejela naslednja stališča in sklepe:

1. Občinska konferenca ZKS je na osnovi poročila in razprave ocenila, da se je v organiziranju in razvoju ZK ter v uveljavljanju njene družbene vloge po 5. seji CK ZKS naredil pomemben korak naprej. Osnovne organizacije in stalni aktivni ZK ter komiteji konference ZK Železarne Ravne in Rudnika Mežica kakor tudi OO

ZK in sveti ZK v drugih OZD so s svojim aktivnim delovanjem uspeli sproti ocenjevati družbenopolitične in gospodarske razmere v svoji sredini ter se dogovarjati za akcije, ki jih je bilo treba izvesti. Zaradi aktivnega delovanja članstva zveze komunistov, njihovih OO ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij, delovnih ljudi in občanov smo uspeli realizirati pomembne naloge na različnih področjih dela in življenja. Tako so se začeli ustavno organizirati delovni ljudje v Železarni Ravne, Rudniku Mežica, Instalaterju Prevalje, koroških lekarnah in še v drugih OZD.

Urejanje so se tudi pričeli medsebojni samoupravni in družbeno-ekonomski odnosi, s katerimi se naj bi okrepil položaj delavcev v združenem delu. Vidni so tudi še drugi rezultati skupnega delovanja. Tako smo uspešno zaključili posojilo za ceste, sprejeli smo srednjeročne plane gospodarskega razvoja in uspešno prebrodili težave plačilnega sistema. Prav tako smo uspešno izvedli široko javno razpravo o zakonu o združenem delu, organizirali teden Komunistov »človek, delo, kultura«, ustanovili marksistično bralnico in še bi lahko naštevali dejstva, s katerimi se je pomembno pričela uveljavljati družbena vloga ZK.

2. Za nadaljnjo krepitev družbene vloge ZK pa je treba povečati akcijsko enotnost in učinkovitost delovanja vseh osnovnih organizacij in drugih oblik organiziranega delovanja ZK.

Zato občinska konferenca nalaga vsem osnovnim organizacijam ZK, da ponovno obravnavajo in aktualizirajo uresničevanje stališč in sklepov 5. seje CK ZKS in v tej zvezi tudi stališča in sklepe 6. seje občinske konference ZKS. V zvezi s tem je treba zaostri odgovornost do uresničevanja demokratično sprejetih sklepov v Zvezi komunistov.

Osnovne organizacije ZK, ki še niso obravnavale uveljavljanja družbene vloge ZK po 5. seji CK ZKS, morajo poslati do konca februarja 1977 komiteju OK ZKS posebno poročilo o vzrokih za takšno odlaganje, nakar jih mora komite na svoji seji v marcu obravnavati in po potrebi sprejeti ustrezne aktivnosti.

3. Osnovne organizacije in stalni aktivni ZK morajo na osnovi ocene o družbenopolitičnih razmerah v svoji sredini in na podlagi stališč in sklepov 5. seje CK ZKS ter sej občinske konference ZKS in programa dela za leto 1977 sprejeti svoje programe aktivnosti, s katerimi bodo krepili položaj delavcev v združenem delu in s tem tudi uveljavljanje družbene vloge ZK.

Osnovne organizacije ZKS morajo do 30. aprila 1977 razpravljati o delovanju delegatskega sistema v svojih sredinah. Osnova za razpravo naj bodo stališča in sklepi 3. seje občinske konference SZDL ter ocena o uresničevanju teh sklepov, ki jih bo pripravila komisija za spremljanje in uresničevanje ustave pri občinskem komiteju ZKS. Osnovne organizacije so tudi dolžne sproti spremljati in ocenjevati delovanje delegatskega sistema in predlagati konkretne rešitve problemov, ki se pojavljajo v praksi. Biti morajo tudi prisotne v temeljnih delegacijah, kadar se razpravlja o pomembnejših

vprašanih družbeno-ekonomskega in političnega življenja.

4. Občinska konferenca ZKS zadržuje člane ZK, da si maksimalno prizadevajo za uresničevanje zakona o združenem delu in drugih sistemskih rešitev, s katerimi se bo najbolj okrepil družbeno-ekonomski položaj delavcev v združenem delu.

5. Osnovne organizacije in stalni aktivni ZK morajo sprejeti svoj program izobraževanja in usposabljanja članov ZK ter zadolžiti komuniste, ki bodo podali teme, pri čemer je treba vključevati razreševanje problemov iz konkretne prakse v svoji sredini. V ta namen naj bi vsaka osnovna organizacija ZK izvolila svojo komisijo za idejnopolično usposabljanje in izobraževanje, ki bo sproti obravnavala probleme v zvezi s tem.

6. Za poglobljeno marksistično izobraževanje članov ZKS občine Ravne na Koroškem mora komisija za idejnopolična vprašanja in usposabljanja ZK pri OK ZKS izdelati program izobraževanja ter urediti vse potrebno za začetek delovanja večerne politične šole. Komisija mora prav tako pripraviti predlog za ustanovitev marksističnega centra in izdelati predlog programa za njegovo delo. Komite OK ZKS mora predložiti komisije obravnavati ter sprejeti najustreznejše rešitve za pričetek delovanja večerne politične šole in marksističnega centra.

7. Komisiji za organiziranost in razvoj ter za idejnopolična vprašanja morata pripraviti predlog pravilnika o medsebojnem obveščanju, v katerem bi bile točneje opredeljene naloge sekretarjev osnovnih organizacij in drugih organiziranih oblik ter komiteja OK ZKS. Pravilnik naj bi se po opravljeni razpravi pri OO ZK in komiteju OK ZKS tudi sprejel in izvajal.

8. Osnovne organizacije in stalni aktivni morajo do 31. 8. 1977 pripraviti analizo obremenitve članov, oceniti moralnopolične kvalitete in predlagati, kdo naj bo sekretar oziroma član sekretariata OO ZK, član občinske konference in podati predloge za prevzem odgovornih družbenopolitičnih funkcij na nivoju občine, republike in federacije.

Kadrovska komisija OK ZKS bo v ta namen pripravila ustrezen vprašalnik, dajala navodila sekretarjem OO ZK in pripravila predlog kandidatov za prevzem odgovornih funkcij.

9. Konferenca sprejema poročilo o uresničevanju stališč in sklepov 5. seje CK ZKS, s tem da se k poročilu za CK ZKS dodajo še predlogi, stališča in mnenja, izražena na seji konference.

10. Konferenca sprejema program dela ZK in nalaga vsem osnovnim organizacijam in stalnim aktivom ZK, da ga konkretizirajo in dopolnijo svoje programe dela do meseca marca 1977.

11. Konferenca tudi sprejema program tedna Komunistov v letu 1977, s katerim se bo pospešil razvoj proizvodnih sil, dvignila družbena produktivnost dela, izboljšali življenjski in delovni pogoji delovnih ljudi in obdržala kontinuiteta dosedanje akcije tedna Komunistov.

Za koordinirano vodenje akcije tedna Komunistov je konferenca izvolila koordinacijski odbor, ki

bo spremljal in usmerjal akcijo ter pripravil poročilo za sejo občinske konference.

12. Občinska konferenca ZKS sprejema poročilo o realizaciji finančnega načrta za leto 1976 in finančni načrt za leto 1977 ter zadolžuje komite OK ZKS, da na podlagi statutarne sklepa in navodil CK ZKS odgovorno gospodari s sredstvi, pri čemer so dovoljene dopustne spremembe med posameznimi postavkami in uporaba nerazporejenih sredstev iz finančnega načrta za leto 1977.

Finančno nadzorna komisija mora v okviru svojih nalog sproti spremljati gospodarjenje in dati svoje pripombe ter predloge na polletni periodični in zaključni račun.

13. Dokler ne bo ustreznih navodil CK ZKS, konferenca zadolžuje komite OK ZKS, da obravnava in sprejme polletni periodični obračun oziroma poročilo o polletni realizaciji finančnega načrta, konferenca pa bo obravnavala rebalans, zaključni račun in finančni načrt za tekoče leto.

Sklepi in stališča z letne skupščine konference osnovnih organizacij sindikata železarne Ravne

(Nadaljevanje s 1. str.)

bilo to v tem času nesmotno. S sprejetjem temeljnih samoupravnih aktov bomo morali spremeniti posamezna področja, ki niso v skladu s hotenji delavcev in pozitivno zakonodajo.

5. Pred sindikati so nedvomno odgovorne naloge, ki jih bomo morali izvesti. Sklepi z letnih skupščin osnovnih organizacij sindikata so s svojo vsebino opozorili na vrsto vsebinskih vprašanj, katere bomo morali med letom urediti. Zato moramo metode dela v sindikatih posodobiti, predvsem se vključevati v takšne oblike dela, ki bodo najučinkovitejše. Komuniciranje in sodelovanje s strokovnimi službami, samoupravnimi organi in posamezniki mora biti takšno, da bo dalo racionalne in boljše rezultate. Tako bomo sindikati učinkoviti in se bomo aktivno vključevali v reševanje posameznih problemov. Ena naših nalog je tudi, da v samoupravne sporazume in statute, s katerimi smo opredelili našo novo organiziranost, še jasneje vgradimo obveznosti sindikalnih organizacij v železarni.

Ce želimo vse te naloge tudi uspešno izvesti, je ena osnovnih nalog dobro delo posameznih sindikalnih skupin in s tem funkcioniranje delegatskega sistema. Sindikalna skupina je tista osnovna celica, ki se sestane in pogovori o vseh vprašanjih, ki so pomembna za članstvo, in prek sindikalnih poverjenikov uveljavlja svoje interese in stališča. Le aktivne sindikalne skupine omogočajo nenehno preverjanje stališč in sklepov.

Sklepi z letne skupščine konference osnovnih organizacij sindikata železarne Ravne vsebujejo glavna izhodišča delovanja te organizacije v železarni. Skupaj s programom dela tvorijo celoto aktivnosti sindikalnih organizacij v železarni. So obveznosti za članstvo, ker so bili sprejeti po demokratični poti. Seveda so sklepi z letne skupščine posamezne osnovne organizacije, ki so konkretnješe, obveznost za člane posamezne osnovne organizacije. S skupnim delom in prizadevanjem celotnega članstva bomo sindikalne sklepe realizirali, ker so s tem namenom tudi sprejeti.

DELOVNI NAČRT ZA LETO 1977

Na podlagi materialov za letno skupščino konference osnovnih organizacij sindikata železarne

Ravne, sprejetih programov dela in sklepov s skupščin osnovnih organizacij sindikata je izdelan ta načrt. Prav tako upošteva glavne oziroma skupne naloge, ki jih moramo izvršiti ali se o njih opredeliti v naši delovni organizaciji ali izven.

JANUAR — FEBRUAR

1. Vsebinske in organizacijske priprave na letno skupščino konference.

2. Kadrovske priprave na volitve v samoupravne organe za delovno organizacijo in za organe v sestavljeni organizaciji slovenskih železarn.

3. Koordinacija aktivnosti za dokončno ustavno konstituiranje delovne organizacije.

4. Usposabljanje sindikalnih funkcionarjev in članstva za kreativno delovanje pri razpravah in sprejemanju osnovnih samoupravnih aktov.

MAREC — APRIL

1. Razprava o konkretizaciji sindikalne liste za leto 1977.

2. Gospodarjenje v letu 1976 in obravnava zaključnega računa.

3. Rekreativna, letni oddih in preventivni oddih delavcev.

4. Usposabljanje sindikalnih funkcionarjev v smislu vloge in naloge sindikata v združenem delu.

MAJ — JUNIJ

1. Obravnava samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in OD s stališča ocene boljšega nagajevanja po vloženem delu.

2. Obravnava dokončnih srednjeročnih programov samoupravnih interesnih skupnosti in njihovo finansiranje.

3. Analiza in ocena dela delegatov v sindikalnih organizacijah železarne Ravne.

4. Razprava o sprejemu ostalih samoupravnih aktov, ki so potrebni za delo in življenje delovne organizacije.

JULIJ — AVGUST

1. Pregled realizacije sklepov z letnih skupščin in skupščine konference osnovnih organizacij sindikata železarne s posebnim poudarkom na sklepih, ki se nanašajo na družbeni in osebni standard delavcev, ter s področja, katera rešujemo že več let (družbena prehrana, letovanja itd.)

Bloki

2. Ocena delovanja samoupravnih organov v TOZD in DO predvsem s stališča obveščanja delavcev, kot ga zahteva zakon o združenem delu.

delavcev ob delu in za samoupravljanje.

3. Ljudska obramba in družbena samozaščita.

NOVEMBER — DECEMBER

1. Obravnava predlogov planov železarne in posameznih samoupravnih interesnih skupnosti.

2. Priprave na letne skupščine osnovnih organizacij sindikata železarne Ravne.

SEPTEMBER — OKTOBER

1. Produktivnost in gospodarjenje v devetih mesecih.

2. Izobraževanje, štipendiranje, izobraževanje in usposabljanje

POGOVOR OB 8. MARCU

Leto važnejše kot dan

Naše osmomarčevske sogovornice smo v naši delovni organizaciji srečali na raznih delovnih mestih. S šestimi delavkami smo se pogovarjali o ženskih problemih, kakor se ob 8. marcu, dnevu žena, spodobijo. Takole so povedale:

Antonija Cifer, strugarka:

»Trideset let že delam v železarni. Ko sem prišla v železarno, je bil dan žena čisto kaj drugega kot danes. Takrat zaposlene žene nismo imele prostega delovnega dne in tudi daril nismo bile de-

ležne. Danes pa je naš praznik res naš. Z dolgoletnim bojem smo vendarle postale enakopravne pri odločanju in tudi v družbenopolitičnem življenju. Najbolj razveseljivo pa je, da smo največ pridobile na svojih delovnih mestih, saj je danes že zelo malo žensk, ki še morajo delati v nočni izmeni. A tudi zanje se bo kmalu uredilo, seveda kolikor se lahko organizacija dela prilagodi. Kako težko je poročenim ženskam, ki imajo otroke, hoditi v službo tudi ponoči, saj taka žena tudi od dneva nima nič! Kar pa se tiče udeleževanja nas žena v družbenopolitičnem življenju, bom povedala takole: res smo se v zadnjih nekaj letih le prebile do enakopravnosti, ki pa v nekaterih pogledih še ni zadovoljiva. Jaz sem npr. bila izvoljena v delavski svet, sem pa tudi članica SIS za zdravstvo.

Rada bi povedala nekaj tudi o našem delu v železarni. Res smo pred kratkim uredili osebne dohodke, s katerimi sem zadovoljna. Nisem pa zadovoljna, kakor tudi moje sodelavke ne, da moramo žene predolgo delati za upokojeve. Menim, da bi za delovno ženo bilo čisto dovolj, če bi izpolnila 30 let delovne dobe. Saj moramo tu še prišteti tisto delo, ki ga zaposlene žene opravimo še doma. Ob dnevu žena si želimo, da pokojninski zakon to uredi.«

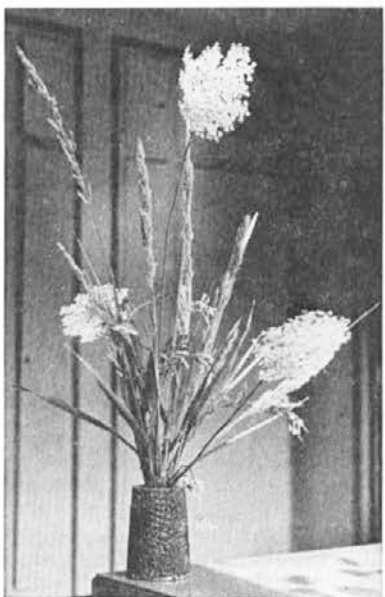
Tončka Čreslovnik, tajnica v nabavi:

»Povsod v svetu in pri nas, kakor koli že ta dan imenujemo, je dan žena v resnici že splošni

Antonija Cifer

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

družbeni praznik, ko ženi skromno in iskreno priznajo pravzaprav vse tisto, na kar vsakodnevno le malokdaj pomislijo. Na današnji visoki stopnji družbenega razvoja je potrebno, da temu vprašanju, kar se tiče pravic zaposlene žene, varstvu otrok posvetimo največ skrbi in gmotnih sredstev. Če pa so že gmotna sredstva, potem naj se premišljeno porabijo, tako da bodo dala najboljše rezultate. Tu mislim otroški vrtec na Prevaljah, ki ima desetletno tradicijo in ki je bil v tistih časih mogoče primeren, vendar danes pri povečanju kraja in števila otrok funkcionalno ne ustreza več. To pereče vprašanje je treba nujno rešiti. Kar pa se tiče delovnih pogojev zaposlene žene, mislim takole: družbena skrb naj bo, da dobi žena primerno funkcijo v pridobivanju družbenih dobrin, vendar je treba v pestri izbiri funkcij in delovnih pogojev izbrati najprimernejše. Danes še ni tako, da bi bili delovni pogoji dobro rešeni. Vendar verjamemo in pričakujemo, da jih bo mogoče razviti do te mere, da bo možna optimalna delovna storilnost brez nenormalne obremenitve. Ob dnevu žena si želimo popolno ena-

kovrednost žensk tako pri umskem kot fizičnem delu z izključitvijo tistih fizičnih obremenitev, ki za žensko niso primerne. Mislim težka fizična dela, obremenitve in zunanje vplive, ki bi mogli škodljivo vplivati na osnovno žensko funkcijo — materinstvo. »

Silva Štehnar, rezkalka:

»Zaposlene žene se spomnimo le takrat, ko se bliža dan žena. Mogoče bi le morali večkrat pogledati njen položaj žene — matere treh ali več otrok, ki morajo delati na več izmen. Pri nas v železarni je precej zaposlenih mater, ki delajo tudi še v nočnih izmenah. Tu bomo morali najprej narediti red, saj je zanje nočno delo prenaporno. Ne vem, kako je z varstvom otrok. Mislim, da pa je še kar v redu. Osebnost nisem imela težav z njim, saj je nanje popazila moja mati, drugače pa sva jih imela z možem sama. V politično in samoupravno življenje se matere bolj težko vključujemo — predvsem zato, ker imamo premalo prostega časa. Zato menim, da bi se morale v družbenopolitično življenje vključevati mlajše sodelavke. S tem bi prišli tudi do večje de-

Silva Štehnar

lovne discipline pri delu. Ob dnevu žena si želimo, da bi moje sodelavke bile bolj složne in tovariške, da bi tudi me žene pokazale uspeh pri delu. Osebnost pa si želimo, da bi bila v moji družini še naprej takšna složnost, kot je bila do sedaj. »

Alenka Pikalo, inž. kemije:

»Prav gotovo se žene v zadnjih letih vedno bolj udeležujejo tudi na družbenopolitičnem področju, v samoupravnih organih in SIS. V naši TOZD imajo npr. ženske večino. Ni objektivnih vzrokov, da žene delavke ne bi delovale v samoupravnih organih. Večji problem pa so pri delovanju v družbenopolitičnih organizacijah. Žene s predšolskimi otroki, ki nimajo dobrih babic, se težko odtrgajo od doma. Kako na družbeno aktivnost žena gledajo moški, bi najbolje povedali sami. Občutek imam, da bi moške glede tega lahko razdelili v dve skupini. Prvi gledajo na to kot na čisto neumnost in nepotrebnost, drugim pa se zdi povsem

Alenka Pikalo

normalno in gledajo na žene kot enakopravne članke naše družbe. Dosti bolj žalostno sliko pa imamo na področju strokovnega dela. Ne poznam moškega, ki bi priznal, da je žena lahko tudi po znanju in delu enakopravna moškemu. Kaj bi bilo potrebno še storiti za žene — delavke in matere? Menim, da bi bilo treba čim prej omejiti nočno delo žena. Žene, ki delajo v treh izmenah, si prav gotovo želijo tudi varstva otrok v dveh izmenah. Vsi si želimo več otroških igrišč, saj se morajo naši otroci sedaj igrati na cestah. In premalo je kulturnih prireditev za otroke. Osebnost si želimo ob dnevu žena, da bi v svetu vladal mir in da bi bil naš razvoj tako uspešen kot do sedaj. In končno še, da bi bili med sodelavci odkriti in tovariški odnosi. »

Zofija Hovnik, brusilka v čistilnici:

»Dobro šesto leto že delam v železarni, v čistilnici kot brusilka. To delo je za žensko težko. Včasih, ko pridejo veliki in težki kosi, bi najraje šla kar domov. Delo zahteva vso zbranost in moč. Poleg rok, ki morajo biti zelo spretni, trpijo še noge, na katerih moramo držati kos hlad-

Zofija Hovnik

nega železa. Uveljavitev zaposlenih žen je v našem obratu v redu, saj imamo v delavskem svetu kakor tudi v organizacijah kar v redu zastopstvo. So seveda tudi drugi problemi, ki spremljajo nas zaposlene žene. Največji je nedvomno varstvo otrok. Morali bi stremeti za tem, da se bo otroško varstvo uredilo tudi v popoldanskih izmenah, saj je precej družin, kjer sta zaposlena mož in žena. Prav zaradi teh problemov marsikatera delavka — mati v službi ne more biti mirna, saj ne ve, ali je doma z otroki vse v redu. Predvsem pa si ob dnevu žena želimo, da bi uspešno opravila izpit za vodjo žerjava in potem še za šoferja. Sicer pa si brusilke vse želimo, da pri tem našem delu ne bi z leti postale invalidne, saj so prav v našem obratu znane težke poklicne bolezni. Pa da bi tudi v prihodnje zaposlene žene ostale enakopravne, kot smo bile doslej. »

Majda Bavče, referent priprave službe ROP:

»Položaj današnje delovne žene je dokaj zadovoljiv, saj se stremi za tem, da bi se vključevalo v

Majda Bavče

samoupravne organe čim več delovnih žena. A to ni lahko, saj bi marsikatera žena želela sodelovati, pa ne more zaradi varstva otrok in podobno. Varstvo je po mojem prepričanju še vedno nerешeno vprašanje, saj je kljub novemu vrtcu na Ravnah še vedno veliko povpraševanja po prostih mestih. Sama sicer ne delam na izmene, vendar menim, da je vsaj nočno delo za žene precej odpravljeno, razen v laboratorijih, kjer so pretežno zaposlene žene in se temu pač ni mogoče izogniti. Kar se tiče odnosov delovne žene na delovnem mestu z moškimi, menim takole. Dosti je poklicev, ki so jih včasih opravljali samo moški, danes pa jih opravljajo ženske prav tako uspešno kot moški, če ne morda še bolj natančno. Le moški to neradi priznajo. Na svojem delovnem mestu se počutim dobro, ker sem pač s svojim delom zadovoljna. Moja želja pa je, da bi bila moja družina zdrava. »

F. Rotar

Tončka Čreslovnik

GOSPODARJENJE NA TRDNIH SAMOUPRAVNIH OSNOVAH

S seje DS Slovenskih železnar

12. seja delavskega sveta je bila 9. 2. 1977 na Ravnah. Na njej so delegati po vrsti obravnavali in sprejeli

— gospodarski načrt SOZD SŽ za leto 1977,

— osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SŽ,

— dogovorjena enotna stališča za uveljavitev sindikalne liste v SŽ,

— izhodiščne osnove za določanje gospodarskih dejavnosti, za katere so OZD zavezane, da oblikujejo splošna panoška združenja v gospodarski zbornici Jugoslavije.

GOSPODARSKI NAČRT SOZD SŽ

Čeprav bo poslovni uspeh znan šele po zaključnih računih, se že zdaj ve, da bodo pri večini DO poslovnih rezultati slabši od načrtovanih in da je leto 1976 ocenjeno za SŽ kot poslovno težko in leto slabih rezultatov.

Osnovni skupni interesi in cilji srednjeročnega razvoja SŽ so določeni v samoupravnem sporazumu o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje ter razvoja SŽ za obdobje 1976—1980 in odražajo odnose tudi za letne plane. Skupna izhodišča in osnovne smernice za pripravo gospodarskega načrta za leto 1977 so strokovni organi obravnavali že avgusta, vodstvo SŽ pa v septembru in jih je potrdilo na seji 28. septembra 1976 ter so osnova in sestavina gospodarskega načrta za leto 1977.

Leto 1976 je bilo za Slovenske železarne manj uspešno kot leto 1975. Pomanjkanje naročil za del proizvodov, predvsem pa izostanek naročil zaradi administrativnih stabilizacijskih ukrepov v prvi polovici leta je imelo za posledico zadrževanje proizvodnje in redukcijo obratovanja nekaterih proizvodnih naprav. Zato primerjava načrtovanih podatkov za leto 1977 s preteklim letom ne bi bila realna. Izhodiščno je zato leto 1975, ki je tudi izhodiščno za srednjeročni razvojni program.

Načrt proizvodnje za leto 1977 kaže, da naj bi znašala:

- proizvodnja surovega železa 2% več kot leta 1975,
- proizvodnja jekla 2% več,
- blagovna proizvodnja pa naj bi bila večja za 5%.

V primerjavi s podatki dinamike proizvodnje srednjeročnega razvoja, t. j. z načrtovano proizvodnjo za leto 1977 vidimo, da načrtovana proizvodnja surovega železa zaostaja za predvidevanji za 10% zaradi premaknitve remonta ene visoke peči Železarne Jesenice v leto 1977.

Načrtovana proizvodnja jekla je za 0,42% ali za 3.350 ton nižja od predvidevanja, kar ni bistveno odstopanje.

Večja razlika je v blagovni proizvodnji, ker odstopa načrtovana količina v železnah za 2,3% od predvidevanja, pri predelo-

valcih pa za 10% oziroma skupno za 2,7%.

Obrazložitev za tako načrtovanje je v oceni gibanja naročil. Kljub temu da DO načrtuje del proizvodnje na zalogo, menimo, da je preoptimistično načrtovanje v osnovnih smernicah, po katerih bi morali doseči 805.000 ton blagovne proizvodnje.

Največji količinski zaostanek načrtuje Železarna Jesenice, predvsem na račun hladne valjarne, kjer v letu 1977 še uvažajo novo proizvodnjo.

Največja odstopanja od predvidevanj dinamike srednjeročnega načrta so pri Tovilu — 9% ter Verigi in Žični, kjer obe DO načrtujeta za leto 1977 po 12% nižjo blagovno proizvodnjo. Načrtovanje proizvodnje pod nivoji, predvidenimi v srednjeročnem načrtu, ima za posledico načrtovanje nižjih ciljev od predvidevanj skupnih ciljev v srednjeročnem načrtu in v osnovnih smernicah za pripravo gospodarskega načrta za leto 1977.

Samo železarna Jesenice, Plamen in Veriga načrtujejo predvideni trend dviga s 4% po osnovnih smernicah za leto 1977. Edino Veriga bo ob načrtovani realizaciji blagovne proizvodnje v letu 1977 dosegla tudi iz osnov srednjeročnega načrta predvideni letni trend dviga produktivnosti po ustvarjeni letni vrednosti na zaposlenega — najmanj 4%. Proti letu 1975 bo produktivnost za SOZD SŽ kot celoto na zaposlenega po predvidenih proporcijah količinske proizvodnje in po vrednosti na zaposlenega prav tolikšna kot leta 1975. Iz povedanega sledi, da je zaposlovanje po dveh letih večje od predvidenega trenda 2%, da kljub povečanju blagovne proizvodnje za 5%, ostaja proizvodnost na nivoju 100% oz. na proizvodnosti v letu 1975.

Največje premike v zaposlovanju pomenijo novi obrati, kot: hladna valjarne v Železarni Jesenice, tovarna traktorjev v Železarni Store, novi izdelki finalizacije Železarne Ravne ter orodjarna in priključitev TIO v Verigi.

Načrtovana eksterna realizacija je proti doseženi v l. 1976 precej višja, kar je razumljivo glede na poslovna gibanja v preteklem letu. Za SOZD SŽ predstavljala premik 27% vrednosti primeren skok, katerega pomembnost se pa občutno zmanjša ob tem, da je realizacija l. 1976 celo za malenkost nižja od dosežene v l. 1975. Premik 27% je torej premik v dveh letih z vključeno korekturo cen v l. 1976.

V osnovah srednjeročnega načrta je predvideno, da naj bi bila l. 1977 vrednost izvoza 60 milij. \$. Predvidevanja v načrtu znašajo 52,2 milij. \$, kar bi bilo 17% več, kot je bilo doseženo l. 1976, pa vendar 7,8 milij. \$ manj od predvidevanj v osnovah in srednjeročnem planu za l. 1977.

Načrt investicij za leto 1977 je precej ambiciozen. Proti pred-

videni dinamiki po srednjeročnem programu je načrtovana vrednost vlaganj v osnovna sredstva za 22% višja. Že ocena realizacije za l. 1976 je za 2% višja od načrta v srednjeročnem planu za l. 1977, medtem ko bo proti podatkom gospodarskega načrta za l. 1976 realizacija investicij znašala komaj 78%.

Pregled po DO pokaže, da nameravajo intenzivno vlagati v Železarni Jesenice, kjer načrtujejo spremembo dinamike za 60%, v TOVILU, kjer predvidevajo 36% večje naložbe kot v srednjeročnem načrtu za l. 1977, najvišji premik je pa v Verigi, saj znaša 89%. Večje naložbe, ki se bodo financirale v novem gospodarskem načrtu, so:

v gradnji: — zaključek gradnje hladne valjarne na Jesenicah,

— tretja žila žične valjarne na Jesenicah,

— dograditev tovarne traktorjev v Storah;

— novo: — naprava za kontinuirano vlijanje — jeklarne na Jesenicah,

— kovaški stroj v Železarni Ravne,

— elektro peč v Železarni Store.

Vrednost evidentiranih in še nerealiziranih investicij znaša nad 600 milij. din, t. j. investicij, ki niso niti pričete. Približno za enako vrednost jih je v gradnji oziroma že pričeti za realizacijo. Po terminskih načrtih bo v letu 1977 pripravljenih 14 do 16 investicijskih programov poleg treh, ki so že v obratavi.

Novi investicijski programi napovedujejo, da bomo v l. 1977 angažirali okoli 250 milij. din za objekte črne metalurgije. Na ta način bi angažirali že več kot 75% deviznih sredstev, predvidenih v republiških okvirih za potrebe črne metalurgije Slovenije v srednjeročnem obdobju.

Zaposlovanje je v l. 1977 planirano za 1% višje, kot bi smeli po dogovorjenih osnovah za pripravo gospodarskega načrta in po ciljih srednjeročnega plana, kjer je predvideno letno 3% povečanje. V letu 1976 je bilo v SOZD SŽ poprečno 16.778 zaposlenih. Po srednjeročnem načrtu in po smernicah za l. 1977 bi smeli načrtovati 17.124 poprečno zaposlenih, v podatkih za pripravo gospodarskega načrta je planirano 17.345 zaposlenih oziroma 3% povečanje. Nad dogo-

vorjeno stopnjo zaposlovanja načrtujejo povečanje Železarne Ravne 1%, Železarne Store 6%, Tovila 1% in Veriga 8%. V Žični je predvideno zmanjšanje, in to 5% pod poprečjem l. 1976.

Pri gibanju osebnih dohodkov je bilo dogovorjeno, da se bodo povečali v l. 1977 poprečno za največ 12% nad normalnimi OD v l. 1976. Ker višine normalnih OD še nimamo, je primerjava načrtovanih OD s poprečnimi v l. 1976.

Medsebojne menjave so bile usklajene v okviru KSO za komercialno in medsebojno dogovorene.

V gospodarskem načrtu je obsežena tudi ocena formiranja in delitve dohodka. Razumljivo je, da se bodo z zaključnimi računi podatki še menjali in bodo končni podatki znani šele po zaključnih računih, kar bo imelo vpliv tudi na predvideno načrtovanje investicij. Zaradi tega moramo smatrati tudi vse podatke o načrtovanih investicijah kot informativne in bodo popravki možni šele v marcu oz. aprilu, ko bodo znani podatki o formiranih sredstvih akumulacije. Takrat bo možno izdelati tudi finančni plan.

Kazalci, katere predpisuje zakon o združenem delu v členu 140, bodo prikazani potem, ko bo izdelan ažuriran gospodarski načrt za leto 1977, t. j. po sprejemu zaključnega računa SOZD v marcu ali aprilu 1977.

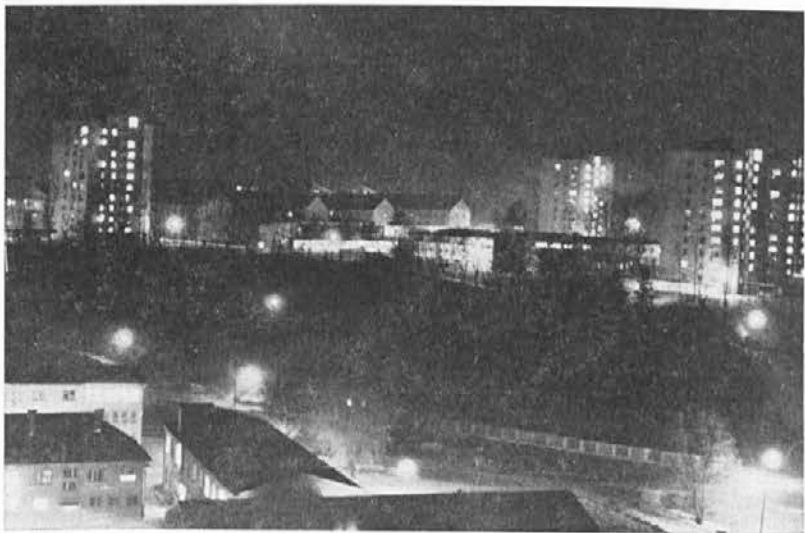
Delavski svet je obravnaval in potrdil še proračun skupnih služb SŽ, načrt dela službe za trg in tržne raziskave DSSS SŽ, gospodarski načrt interne banke SŽ in načrt raziskovalnega dela Metalurškega inštituta za področje črne metalurgije in livarstva ter načrt nabave investicijske opreme — vse za leto 1977.

IZVEDBA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Ker bo osnutek samoupravnega sporazuma posredovan v javno razpravo vsem delavcem, o njem tokrat ne bi pisali.

Delavski svet je potrdil analizo dosedanjih rezultatov združitve v SOZD SŽ ter razvojno usmeritev SŽ v prihodnje. Pri izvedbi zakona o združenem delu je treba opraviti naslednje:

— na novo je treba opredeliti dogovorjene skupne dejavnosti SŽ,

Pa smo le mesto

— vzpostaviti je treba dohodkovno soodvisnost med DO SZ zaradi boljših učinkov združenega dela (učvrstitev notranje povezanosti med DO SZ) na dogovorjenih področjih ter dosledno zagotoviti specializacijo,

— vzpostaviti je treba kriterije za združevanje novih DO v SZ, tako da se ob novih združitvah povečajo skupni učinki in se ne razvedeni SOZD SZ,

— vzpostaviti je treba bolj racionalno in učinkovito odločanje,

— vzpostaviti je treba jasno razmejevanje med delom DSSS SZ, poslovodnimi ter drugimi organi SZ, prav tako pa tudi vzvode za učinkovitejšo delo DSSS SZ in potrebno samostojnost DSSS SZ,

— vzpostaviti je treba samoupravno in drugo organiziranost skladno z zakonom o združenem delu in izkušnjami dosedanje prakse,

— skladno z zakonom je treba vzpostaviti novi položaj interne banke SZ in trgovske dejavnosti SZ,

— sprejeti je treba samoupravne splošne akte SZ, ki naj zagotove uresničitev novih odnosov skladno z zakonom o združenem delu.

Končno so bila sprejeta že prej dogovorjena stališča za enotno uveljavitev sindikalne liste v SZ. Gre predvsem za nekatera izplačila, ki bremenijo OD, tako npr. dodatki za nadurno, nočno, nedeljsko in praznično delo, dodatek za deljeni delovni čas ter nadomestilo OD za čas bolezni, dnevnice za službena potovanja v državi in tujini, za regres za letni dopust ter nagrade ob delovnih jubilejih (sindikalna lista je bila sicer v celoti objavljena v Delavski enotnosti).

-k

OBRAČUN SINDIKALNE AKTIVNOSTI

Z občinske plenarne seje sindikatov

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije se je 9. 2. sestal na svoji letni plenarni seji z namenom, da oceni uspešnost delovanja in izpolnitev svojih nalog v letu 1976 ter uspešnost delovanja občinskih odborov sindikata kakor tudi vseh osnovnih organizacij v občini. Poleg tega so delegati razpravljali in potrdili zaključni račun za leto 1976, sprejeli letni delovni načrt občinskega sveta ZSS za leto 1977 ter finančni načrt.

V poročilu o enoletnem delu občinskega sveta ZSS je med drugim rečeno, da so občinski svet kakor tudi oba občinska odbora, vse osnovne organizacije sindikata in njihove konference v občini imeli v letu 1976 rekordno število akcij, od katerih je bilo mnogo takšnih, ki jih v začetku lanskega leta ni bilo moč predvideti. Zato je poleg vrhunske aktivnosti ostalo nekaj problemov nerešenih, saj niti časovno niti fizično niso mogli napraviti kaj več. Ostaja jim torej obveznost, da jih prenesejo v letošnje leto in jih tudi izvršijo.

Delo občinskega sveta ZSS je potekalo v različnih oblikah. Najpogostejše na plenarnih sejah sveta, sejah predsedstva, sejah obeh občinskih odborov in prek vseh 85 osnovnih organizacij sindikatov, katerih število se je sedaj povečalo na 91.

Organizacija in vodenje javnih razprav o osnutku zakona o združenem delu je bila ena od večjih akcij občinskega sveta, ki je trajala od pomladi do pozne jeseni. Z uspehom te akcije, je dalje rečeno, smo lahko več kot zadovoljni, saj še pri nobeni razpravi do danes nismo uspeli zainteresirati tako velikega števila delovnih ljudi in občanov ter vzbuditi takšno aktivnost pri razpravi.

Akcija za vpis posojila za ceste je prav tako ena večjih, pri kateri so odločilno vlogo odigrali aktivisti v OOS. Nič manj dela in težav ni povzročila akcija za pomoč Posočju, pri kateri je bilo spričo dodatne katastrofe potrebno akcijo ponoviti in s tem tudi

prevzeti dodatne naloge. Pri obeh akcijah so naleteli na precejšen odpor posameznikov, zaradi česar z rezultatom niso najbolj zadovoljni.

V okviru akcije izobraževanja sindikalnih aktivistov osnovnih organizacij, ki je bila na programu v aprilu, je bil organiziran seminar po »B« programu, a prav tako ni v celoti uspel. Udeležba na seminarjih, ki so bili razdeljeni na tri dele, je glede na neugoden čas še zadovoljiva, saj znaša prek polovico vabljenih. Vprašanje pa je, kaj je z drugimi. Ali ne potrebujejo znanja? In ne nazadnje, takšni seminarji niso tako poceni in so vezani na določen čas, tako da ni mogoče ugoditi vsakemu posamezniku. Nadalje je v poročilu naštetih vrsta drugih akcij, ki so prav tako zahtevale veliko angažiranost posameznikov in celotne organizacije. Med njimi je pomembno omeniti proslavo 1. maja, ki je bila v Mežici, in kjer so posamezniki za večletno aktivno delo v sindikatu prejeli srebrna odličja. Stalna naloga, s katero bo treba tudi v bodoče nadaljevati, je spremljanje in vzpodbujanje funkcioniranja delegatskega sistema, pri katerem je še vse preveč pomanjkljivosti. Kljub temu da smo se pri volitvah v samoupravne interesne skupnosti odločili za posebne delegacije SIS, ugotavljamo, da te ne delujejo tako, kot bi morale. Sodelovali smo tudi pri akciji, ki je bila zastavljena za prehod na usmerjeno izobraževanje srednjega šolstva. Ta je bila zelo uspešna.

Ni moč opisati vseh akcij in dela občinskega sveta ZSS, ki je bilo opravljeno v letu 1976. Naštel sem le nekaj težjih oz. daljših, ki so zahtevale ogromno truda do svoje dokončne realizacije. Tudi za leto 1977 dela za občinski sindikalni svet in s tem tudi za vse druge sindikalne odbore in organizacije ne bo dosti manj. Iz programa dela, ki je na plenumu sprejet, je razvidno, da je v poglavjih zajeta vsa problematika

razvoja samoupravljanja, samoupravnega sporazumevanja, socialne politike, izobrazbe, kulture, ljudske obrambe in samozagrade, sindikalne organiziranosti ter razvijanja sodelovanja in družbene solidarnosti.

Pri tako vestno in požrtvovalnem izpolnjevanju programa iz

lanskega leta ter pestrosti z obilico zadanih nalog v programu za letošnje leto je občinskemu svetu ZSS k uspehu treba čestitati, obenem pa jim zaželeli, da bodo tudi letos imeli toliko srečno roko pri reševanju zapletenih nalog v dobro vseh občanov.

-ca

RAZDELITEV RAVEN NA VEČ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Pred časom smo zapisali, da je KS Ravne v preteklem letu zabeležila na področju izgradnje s sredstvi samoprispevka največ uspehov. Tokrat nas je zanimalo, kaj je ob izteku zime novega na Ravnah. Na nekaj vprašanj nam je odgovoril tajnik Ivan Globočnik.

»Vse naloge, ki smo si jih zadali že zgodaj spomladi preteklega leta, smo kljub nekaterim zaprekam kar ugodno rešili. Tako smo v celoti realizirali program dela s sredstvi krajevnega samoprispevka, ki je v našem kraju bil precej obširen. Seveda pa so tudi v preteklem letu ostale stvari, ki segajo v prihodnost.«

»Koliko je resnice v tem, da se bo sedanja krajevna skupnost razdrobila na štiri nove?«

»Res je naša krajevna skupnost podobna marsikateri občini, saj zajema skoraj 10.000 prebivalcev ter ima zato obširno delovno območje. Težko je pritegniti k aktivnemu sodelovanju večje število prebivalcev še posebno zato, ker imamo razdrobljene stanovanjske soseske Janeče, Javornik, Sance in Kotlje. Zaradi tega razmišljamo skupaj s KK SZDL Ravne, kako bi krajevno samoupravo čimbolj približali krajanom. Obstaja prvi predlog, po katerem bi naj iz sedanjega krajevnega skupnosti nastale štiri nove, in to: Čečovje, Javornik in Sance skupaj, spodnji del mesta in Kotlje. Druga varianta pa je, da bi soseske Janeče, Dobbi dvor in Dobja vas tvorile svojo krajevno skupnost. Imamo pa tudi naš predlog, da bi predele Selemperk, Stražišče in zapadni Tolsti vrh formirali v vaški odbor. Prav tako bi tak odbor ustanovili za vzhodni del Tolstega vrha. Dobrije in Koroški Selovec. Seveda je celotna krajevna samouprava odvisna od tega, ali se prizadeje krajski s tem strinjajo oziroma ali to sploh želijo. Kajti to je eden od pogojev za uspešno delo novih krajevnih skupnosti. Ob tem tudi menimo, da bi pred tako reorganizacijo krajevne samouprave morali na območju, ki naj zajema novo krajevno skupnost, predhodno formirati vse družbenopolitične organizacije.«

»Vaša krajevna skupnost je prva v koroški regiji, ki je ustanovila svet potrošnikov.«

»Menimo, da bodo sedaj naši krajski pri svetu potrošnikov našli ustrezno in pravo mesto, kamor bodo lahko naslavljali razne upravičene pritožbe ali predloge glede kvalitete, izbire ter medsebojnih odnosov v trgovinski in gostinski dejavnosti. Poudarjam, da bo moral biti svet potrošnikov zelo objektivni pri svojih odločit-

vah, da bo upošteval tudi upravičene in objektivne težave trgovcev in gostincev. Naš svet potrošnikov si bo izdelal program dela, s katerim bo seznanil trgovsko in gostinsko dejavnost. Pripravil bo tudi nekaj nabiralnikov za sprejemanje raznih pismenih vlog in predlogov.«

»Pravkar nad tržnico nameščate streho. Ali bo po vašem prepričanju potem tržnica bolje založena?«

»Dolgoletne pritožbe prodajalcev raznih dobrin so nas napotile k temu, da smo s pomočjo komunalne interesne skupnosti slednjič le tako daleč, da je ogroženo nad prodajalnimi mizami že postavljeno. Prodajalci in prodajni artikli so bili doslej izpostavljeni soncu in padavinam. Računamo, da bo z novo streho prodaja boljša in seveda bolj kvalitetna. Če bo potreba pokazala, da imamo premalo prodajnih miz, jih bomo morali pač dodatno zgraditi.«

»Kako je z novo šolo na Javorniku?«

»V zadnji številki Koroškega fužinarja je predsednik našega zbora delegatov Božo Radivojevič, ki je istočasno tudi predsednik gradbenega odbora za izgradnjo nove šole na Javorniku, zelo podrobno in konkretno pojasnil dosedanje napore v tej zadevi. Povsem lahko le, da so končno vsi potrebni projekti že v rokah občinske izobraževalne skupnosti, ki je investitor objekta. Verjetno bo sedaj treba čimprej poiskati najustreznejšo ponudbo izvajalca za vsa gradbena dela. Ta postopek pa bo gotovo trajal več kot mesec dni. Realno je pričakovati, da bi z gradnjo začeli v maju.«

F. Rotar

BODICE

Emancipacija je stati na svojih nogah in kljub temu ležati v tujem naročju.

Winter

Gentlemen je moški, ki ženski enako spodobno pomaga, da se obleče, kot ji je nespodobno pomagati, da se je slekla.

Peter Ustinov

Moški si misli: raje danes kot jutri, ženska pa: raje danes in jutri.

Werner Enke

Ženske, ki nosijo hlače, morajo računati s tem, da se bodo njihovi možje včasih obrnili za krili.

Robert Lembke

8. marec – lepši in enakopravnejši jutri

Ideja o mednarodnem dnevu žensk se je porodila v delavskem gibanju v času, ko se je začel najbolj zaostrovati razredni boj delavskih množic na svetu. 1910 so na mednarodni konferenci žensk v Kopenhagenu sklenili, da proglase osmi marec za mednarodni praznik-dan žena. Ta dan bi naj postal spodbuda za vse intenzivnejše vključevanje žena v vse oblike razrednega boja, predvsem vključitev v napredno delavsko gibanje. Pripomogel pa naj bi tudi k večji osveščenosti žena, predvsem, da je osvoboditev žensk usodno povezana s socialno in ekonomsko osvoboditvijo delavskega razreda. Ni svobode in enakopravnosti žensk brez ekonomske neodvisnosti in socialne pravičnosti in družbeni skupnosti in ni svobodna družba, v kateri niso enakopravni vsi njeni člani.

Pred vojno, v času prebujanja ljudskih množic, predvsem pa v NOB, so naše žene, matere in dekleta dokazale, da se zavedajo svojih dolžnosti. Pokazale so osveščenost brez primere in jo dokazujejo še danes s svojim aktivnim delom pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe. Ker pa to našo skupnost šele dograjujemo, pomeni, da tudi na področju družbenega položaja žena še nismo storili vsega,

kar smo si zažrtali. Čeprav naši uspehi na tem področju niso ravno majhni, se moramo vendarle zavedati, da je še veliko stvari, ki se še morajo spremeniti — izboljšati.

Prav zato 8. marec ni samo obletnica zgodovinskih dogodkov, ampak je spodbuda za še uspešnejše delo na področju izboljševanja družbene vloge žena v naši družbi. Ne smemo pa pozabiti, da je 8. marec tudi dan solidarnosti z bojem vseh žena v svetu za boljši in pravičnejši družbeni sistem. Ne bi spoštovali idej tistih pripadnikov delavskega razreda, ki so bili pobudniki dneva žena, če se ne bi zavedali, da je tudi od naše solidarnosti odvisen uspeh boja teh žena. Zato je tudi v našem interesu in v interesu vseh naprednih sil v svetu, da podpiramo tiste sile, ki se bore za tak družbeni sistem, ki bo omogočil enake pravice tako za ženske kot moške.

Osmi marec pa je tudi opomnik za marsikoga med nami, ki se šele na ta dan

zave svojih dolžnosti do žena. In vse dokler bomo samo na ta dan posvečali svojo pozornost ženskam v naši okolici, bo ta praznik še vedno opomnik vsem, ki drugače zatisejo oči, ko je treba odstopiti prostor noseči ženi v avtobusu, vsem onim, ki hite mimo žena, ki se obložene vračajo z nakupa, ne da bi jim pomagali. Še bi lahko našteval, še je veliko teh malenkosti, ki se kljub prizadevanju družbe vse prepogosto pojavljajo med nami. In četudi drži, da so ti primeri več ali manj ogledalo posameznikov brez posluha za sočloveka in brez zadostne srčne kulture, drži tudi dejstvo, da je skupek teh posameznikov tudi ogledalo družbe.

Od pravilne usmerjenosti človeka v mladosti bo tudi v naši socialistični družbi vedno manj ljudi brez posluha za težave in zahteve žena. To pa je že področje, ki se dotika nas mladih in naše organiziranosti v ZSM. Kakor najnaprednejši del mladih, organiziranih v ZSM, v celoti podpira prizadevanje naše družbe za boljši ekonomski in socialni položaj žena v naši družbi, je ZSM mesto, kjer poteka preo-

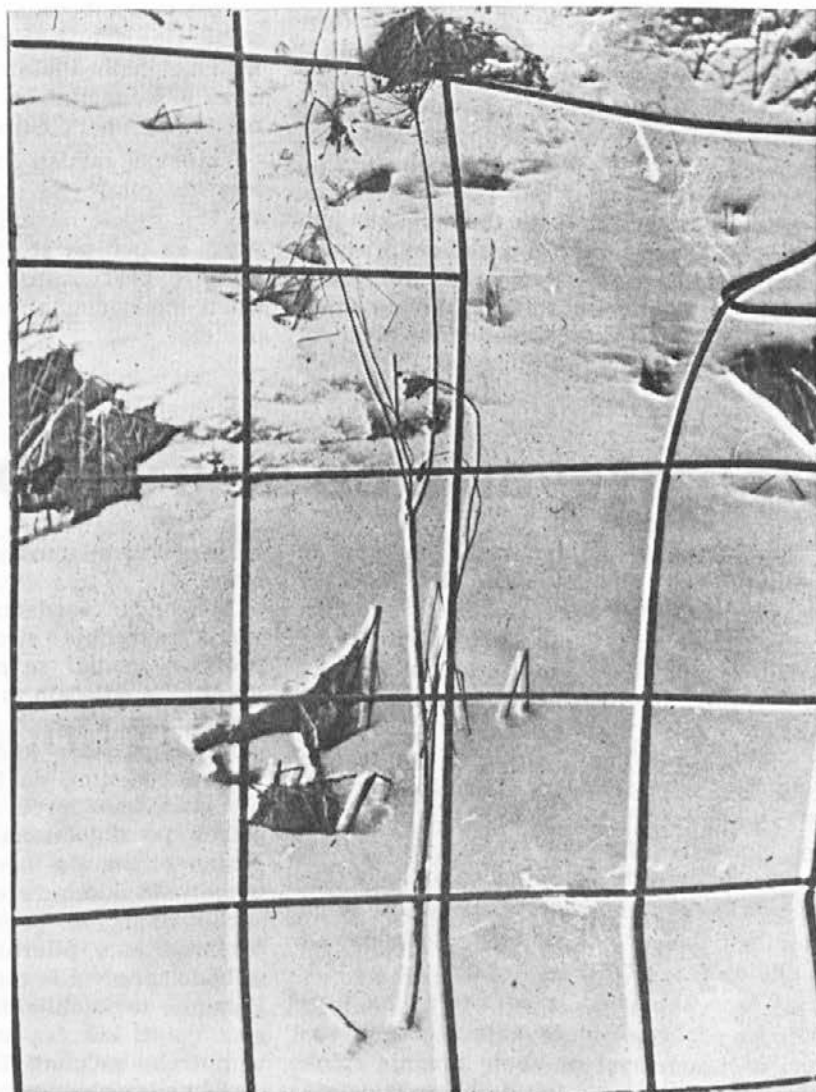
Naše naloge

V tem mesecu nas čaka precej nalog, ki jih bo treba uresničiti, saj so po aktualnosti pomembne. Naštejmo jih le nekaj:

- Organizirali bomo enodnevni seminar za vodstva OO ZSM v Železarni Ravne.
- Posamezne OO ZSM bodo pripravile analize o stanovanjski problematiki mladih v železarni.
- Z aktivom mladih komunistov bomo imeli skupno sejo z obravnavanjem teme »idejna usmeritev, delo, naloge ter odgovornost v vrstah mladih.«
- Ustanovili bomo marksistični krožek.
- Ob 8. marcu, dnevu žena, bomo obiskali ostarele žene ter partizanske matere in jih obdarili.
- Komisija za kulturo bo omogočila sodelovanje mladih na proslavi ob dnevu žena.
- Predvideva se premiera nove igre »Naši trije angeli«, ki jo bo izvedla mladinska dramska skupina. Ta bo sodelovala tudi na »Naši besedi«.
- Organizirali bomo ženski odbojarski turnir ter tekmovanje v šahu.

To je okvirni program dela KS OO ZSM ŽR za marec, dopolnjuje pa se seveda z aktualnimi nalogami.

Jože Jurak

Mreža

brazba mladih v smislu dograjevanja in izboljševanja naših medsebojnih odnosov.

Kakor je od prizadevanja posameznikov odvisen njihov uspeh v določeni stvari, je tudi od vključevanja in aktivnega dela mladih deklet v ZSM odvisen čas, ko bomo lahko govorili o popolni enakopravnosti žena. Tako, kakor so stale v prvih vrstah naše revolucije v borbi za ideje socializma in enakopravnosti, se tudi danes aktivno vključujejo v vseh sredinah našega političnega življenja. ZSM pa je tisto mesto, ki mora prispevati, da se položaj žena nenehno izboljšuje.

In ko bomo na osmi marec srečevali žene s pripetimi nageljni, bo marsikateri v očeh tiho vprašanje: zakaj danes toliko pozornost, zakaj toliko lepih besed, vljudnosti in ustrežljivosti? Zakaj?

PREŽIHOVA PROSLAVA

Nadvse pomembna praznika za ves slovenski kulturni prostor sta v februarju: obletnica smrti dveh velikih mož, ki sta z svojimi deli dala neminljiv in trajen pečat naši književnosti; Prešerna in našega koroškega rojaka Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca.

Letos mineva 27 let, odkar se je Voranc zadnjič in za vedno vrnil domov. Te besede dr. Franca Sušnika nam veliko povedo. Vsak bi moral občutiti toplino prave kmečke izpovedi velikega ljudskega umetnika, ki je pisal vedno tudi zato, da bi osvetlil takratne razmere, in to zelo težke na Slovenskem, še posebej pa izkoriščanje delavcev in malih kmetov ter kočarjev v Mežiški dolini. V malokaterih delih iz drugih književnosti je toliko pristne življenjske toplote, takšne prizadetosti, ki veje iz srca poeta nevezane besede — našega Prežiha.

In prav zategadelj je tudi vsako leto tako velik poudarek ob obletnici njegove smrti. Osrednja proslava je bila 16. februarja v Titovem domu in njen glavni namen je bil prikazati koroško ljudsko kulturo na odru v pesmi, plesu in besedi.

Da, marsikatera se bo tako vprašala in bo kljub prazniku postala otožna. Zakaj je tak dan samo enkrat? Zakaj ne traja vse leto? Dokler pa se bodo žene na svoj praznik tako spraševale, bomo vedeli, da smo še vedno premalo storili zanje.

Veliko pa bomo storili, če bo dan žena tudi za nas praznik, saj se navsezadnje vsi zavzemamo za boljši in lepši jutri. In če pri vsem tem ne bomo pozabili na pozornost in razumevanje do žen tudi skozi vse druge dneve, bo vsako leto manj žena, ki se bodo spraševale: zakaj samo danes? To pa je tudi eden poglobitvenih ciljev praznika dneva žena. Tako bo tudi letošnji osmi marec potekal v prizadevanju za lepši in enakopravnejši položaj žena med nami.

Rudi Mlinar

Celoten program je pripravil in režiral inž. Mitja Šipek. Sodelovali pa so: folklorna skupina »Prežihov Voranc«, Šentanevski pavri ter recitacijska mladinska skupina železarne Ravne. Prireditve naj bi bila nekakšno popotovanje po Koroški. Začelo naj bi se v Podjuni, končalo pa v Kotljah s predstavitev koroških bukovnikov (Mavrela, Krofa, Lisičjeka, Kramolca), pa Sušnikovega teksta s predstavitev Prevalj ter odlomki iz Prežihovih del. Vse pa se je prepletalo z recitacijami in plesi.

Folklorna skupina se je predstavila s steljerajo, Hotuljsko polko, venčkom koroških narodnih. Plesali so v delovnih nošah, ki so bile značilne za ta del Koroške (Šentanel, Šelemperk, Strojna).

Velik del zamisli so dali mladinci iz železarne, ostale pa neumorni in vsestranski tov. Šipek. Skratka, veliko je bilo priprav, še več pa storjenega, samo da bi letošnje praznovanje obletnice Prežihove smrti imelo čimbolj svečano in praznično obeležje.

Silvo Jaš

ti izdelan plan kadrov, ki bi zajemal vsaj srednjeročno obdobje.

Če bi bil tak plan izdelan, bi bile verjetno potrebe po strokovnem kadru jasno razvidne in se tudi ne bi dogajalo, da bi delavci prejeli negativne odgovore na prošnje za plačilo šolnin.

Kot smo ugotovili, plan kadrov ne obstaja. Zato je še toliko bolj čudno, da so nekateri sodelavci kljub temu dobili štipendije. (Zanimivo bi bilo vedeti, na osnovi česa so tem delavcem bile odobrene ugodnosti pri šolanju?!) Nehote moram pomisliti na to, da so bili teh ugodnosti deležni tisti, ki so bolj pri srcu ljudem, ki krojijo kadrovske oziroma štipendijske politike. Nekateri od teh privilegirancev so imeli celo to srečo, da jim je podjetje plačalo zaključni izlet v tujino, pa čeravno so opravili le nekaj izpitov na šoli.

Lansko leto smo sprejeli nov samoupravni sporazum o sistemizaciji delovnih mest. V njem je jasno zapisano, da je za vsako delovno mesto potrebna ustrezna strokovna izobrazba in tudi, kakšni so pogoji za delavca, ki take izobrazbe nima in je mlajši od štirideset let. Če bomo novi sporazum dosledno upoštevali, se po njem ravnali, se bo tudi tu pokazalo, da strokovnih kadrov še vedno ni preveč.

Ravno v tem času je v javni razpravi osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za kovinsko — predelovalno industrijo. Sporazum bo prinesel pomembne novosti, saj delovni program te skupnosti med drugim predvideva planiranje kadrov po skupni metodologiji, uveljavljanje izobraževanja ob delu, zastopanje in izvajanje stališča, da je stalno in strokovno družbenopolitično usposabljanje ter dvig splošne kulture neodtujljiva pravica in potreba vseh zaposlenih.

Iz tega lahko vidimo, da se delavcem, ki imajo željo izobraževati se ob delu, obeta lepši časi.

Silva Metulj, TOZD TRO
Prevalje

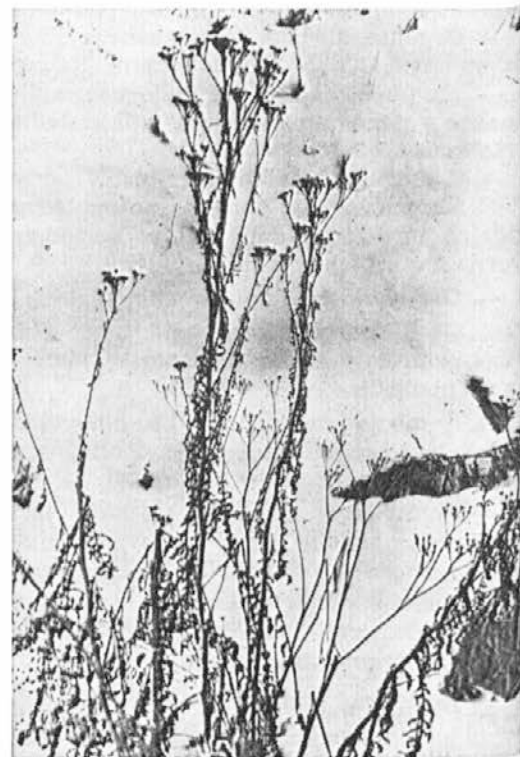
Izobraževanje ob delu v TRO Prevalje

Problematika izobraževanja ob delu se pojavlja pri nas že vrsto let. Delavci TOZD TRO Prevalje smo na ta problem opozorili že na občnem zboru sindikalne organizacije. Takrat smo tudi poudarili, da tega problema ne smemo zanemarjati in koliko sploh lahko pričakujemo od strokovno usposobljenih ljudi. V preteklem letu smo se na enakem zboru članov sindikalne organizacije ponovno dotaknili tega vprašanja. Razlika je bila le v tem, da se je minulo leto nabralo še večje število težav, to se pravi, povečalo se je število delavcev, ki se želijo izobraževati ob delu. Naša TOZD pa, kot da tega ne želi, vsaj tako sklepamo iz odgovorov na prošnje za odobritev plačevanja šolnin. Nekateri naši sodelavci na svoje prošnje sploh niso dobili odgovora, kot da jih naša delov-

na skupnost ne upošteva oziroma ne jemlje resno.

Delavci se zavedamo, da delovna organizacija potrebuje strokovnjake določenih profilov, vendar se mnogi na višji stopnji študija odločajo za prekvalifikacijo tudi zaradi zdravstvenih razlogov. Za take primere pa naša kadrovska služba nima posluha. Mislim, da kadrovska služba ne bi smela imeti pred očmi samo trenutnih potreb po določenem strokovnem kadru. Nujno bi morala upoštevati tudi razvoj podjetja in skladno s tem potrebe po kadrih.

Kot vemo, se pripravlja preusmeritev proizvodnje v pilarni. Vzporedno s tem se bodo spremenile tudi kadrovske potrebe. Ustrezno usposobljenih ljudi pa ne bo mogoče dobiti kar čez noč, zato bi morali na te potrebe računati že danes. To pomeni, da bi kadrovska služba nujno morala ime-

Suhe rože

Portret mladince

Zdravko

Tokrat prvič v »Mladem fužinarju« uva-
jamo rubriko — »portret mladince«. Da-
nes je to portret Zdravka Fajmuta, mla-
dinca OO ZSMS jeklolivarne. Poskusila ga
bom v nekaj stavkih orisati kot mladince
in delavca, kajti njegova aktivnost je pre-
cejšnja.

Najprej nekaj najosnovnejših podatkov:
rodil se je 14. februarja 1955 in živi na
Prevaljah. Končal je osnovno, potem po-
ključno kovinarsko šolo na Ravnah, se izu-
čil za strugarja ter se takoj zaposlil v
železarni, kjer še sedaj dela. Poleg rednega
dela se še dodatno izobražuje, saj v popo-
ldanskem času obiskuje delovodsko šolo
v Slovenj Gradcu. Član ZSM je od 1968
leta, ZK od marca 1972. leta.

Morda se boste vprašali, kje vse dela?
Odgovor je: pri KS OO ZSMS ŽR je pred-
sednik komisije za kulturo, je član sekre-
tariata aktiva mladih delavcev, je v izvr-
šnem odboru OOS in predsednik delavske
kontrole TOZD. Poleg tega je uspešen
igrallec v mladinski dramski skupini in ple-
še v folklorni skupini »Prežihov Voranc«.
V prostem času, kolikor ga sploh ima, pa
s prijatelji, ki jih nima malo, rad zaigra
partijo šaha ali pa prebere dobro knjigo,
saj cenene literature — šunda — ne mara.

To so področja, ki jim je res predan in
kot pravi Zdravko sam, brez njih ne bi
mogel živeti. Verjamem mu.

Če bežno pregledamo področja njegove-
ga dela, ugotovimo, da takih mladih de-
lavcev, mladince v naši delovni organi-

zaciji res ni dosti, saj uskladiti delo, učen-
je, pa se obenem še politično udeleževati,
— tega ne zmore vsakdo! Zdravku to
uspeva.

Mislim, da je OO ZSMS jeklolivarne ka-
kor tudi ZSMS kot celota lahko ponosna
na Zdravka kot člana te DPO. Iz tega pa
lahko tudi sklepamo, da je aktivna tudi
OO ZSMS jeklolivarne, ki šteje okrog
štirideset mladincev. Nisem se zmotila.
Sodelovala je pri reorganizaciji TOZD,
ima svoje delegate v samoupravnih orga-
nih, katerih delo budno spremlja. Aktivni
so bili pri sprejemanju pravilnika o ose-
bnih dohodkih, niso zaostajali pri vpisu po-
sojila za ceste, sodelovali so pri reševanju
pritožb...

Ob vseh navedenih dejavnostih pa skr-
bijo tudi za izobraževanje mladih, saj so
si zadali nalogo: izobraževati mlade za de-
lo v samoupravnih organih v čim večjem
številu. Dobro sodelujejo z OO ZK in OOS
jeklolivarne in tako marsikatero težavo la-
že rešijo. Postavili so si skupen cilj: za
boljši jutri našega delavca!

Mladi v tej OO ZSM prav sedaj po za-
slugi neutrudljivega Zdravka pripravljajo
bilten »Mladi livar«. S tem dokazujejo, da
prav tako ne šepajo na drugih področjih
delovanja mladih.

Njihovo načelo, kot je poudaril Zdravko,
ni množičnost, ampak uspešnost. Želimo
jim, da bi v svojih načrtih uspeli!

Vida Gregor

je za kulturo pri svetu sindikata železarne
ali poročilo podobne komisije pri KS ZSMS
ŽR na zadnji volilni seji, ko tega poročila
sploh ni bilo!

Oba primera jasno kažeta naš odnos do
kulture, še bolj verjetno pa lahko po po-
datkih trdimo, da do akcije »človek — de-
lo — kultura« skrb za kulturo ni bila do-
volj prisotna.

Priznati je treba, da je zadnje čase v
naši občini bogato kulturno življenje in da
je pri tem imela nemajhen delež tudi naša
železarna, saj je večino prireditev finan-
cirala. To pa je žal le premalo.

Skrbeti moramo, da bo delavcem — ne-
posrednim proizvajalcem omogočeno skup-
no z delavci v kulturi odločanje o idejni
in vsebinski usmerjenosti kulturnih dejav-
nosti. Samoupravni položaj kulture namreč
omogoča, da postane delavec kreator kul-
turne politike in ne samo pasivni potrošnik
kulturnih dobrin.

Dosedanji načini organiziranja in delo-
vanja kulture ter njenih institucij so ust-
varjali pregrade med proizvajalci in odje-
malci kulture. Delavski razred je največ-
krat in še živi na robu kulturnega doga-
janja, kulturni ustvarjalci pa so izgubljali
stik z množicami. Tako je nastalo tudi
mišljenje o različnih kulturnih potrebah,
o potrebah elite in množic, čeprav je kul-
tura v bistvu ena sama, nedeljiva — delav-
ska.

Bistvena komponenta novega položaja
kulture je tudi težnja, da delavski razred
obvladuje kulturni razvoj in da postaja od-
ločilni subjekt kulturne politike, da posta-
ja kultura v svoji vsebini razredna, da se
torej neposredno povezujejo interesi delav-
cev in ustvarjalcev.

Mladi smo se v tednu Komunista »člo-
vek — delo — kultura« aktivno vključili
v razprave o kulturi. Pojmovali smo kultu-
ro kot skupek gospodarskih, družbenih,
znanstvenih, izobraževalnih in umetniških
dosežkov. Prišli smo do zaključka, da zara-
di tega ni mogoč nadaljnji razvoj samou-
pravnega sistema brez kulture, ker je sa-
moupravljanje visoka kulturna vrednota
in je mogoča samo v visoko kulturni
družbi.

Za osnovo delovanja ZSMS železarne
na kulturnem področju nam služi doku-
ment o republiški kulturni akciji, ki na-
tančneje opredeljuje položaj in vlogo mla-
dih v kulturi (ta dokument izhaja iz dogo-
vora o kulturni akciji, ki sta ga 1971. le-
ta podpisali SZDL in ZSS).

Dokument poudarja razvijanje delegat-
skih odnosov v samoupravnih kulturnih
skupnostih ob večanju vplivnosti mladih
na delo ZK PO in vseh kulturno — umetni-
ških institucij ter organizacij. Kulturna
akcija torej izhaja iz kulturnih potreb
mladih na področju kulture. Naša naloga
je, da skupaj z drugimi DPO pristopimo k
izdelavi konkretnih programov v vseh sre-
dinah železarne Ravne.

Pogoj za nemoten razvoj in bogatenje
naše dejavnosti pa je poleg zagotovljene
materialne baze kvalitetno mentorstvo, ki
nas mora strokovno in idejno usmerjati.
Naloga profesionalnih institucij je, da za-
gotavljajo mentorje in jih pripravljajo za
specifično delo z nami. Za uresničevanje
naše kulturne politike v TOZD pa bi morala

Mladi o kulturi in nalogah

Kultura je bila ena temeljnih elementov
konstituiranja slovenskega naroda. Ohran-
jevanje in nadaljevanje slovenske kulturne
samobitnosti je bilo vodilo socialistične re-
volucije in NOB. Kulturni delavci so se v
težkih trenutkih za slovenstvo znali opre-
deljevati za napredne družbene rešitve, ki
so rasle iz NOB. Pisatelji, pesniki, igralci,
slikarji in drugi so postali vojaki revolu-
cije. Njihovi umetniški dosežki so služili
ciljem revolucije. S tem pa so v celoti do-

kazali, da sta kulturni delavec in kultura
v svojem bistvu revolucionarna, da se bo-
rita za boljši svet. To pa morata ohranja-
ti tudi danes, v miru — v dobi naše re-
volucije. Skupaj z zavestnimi naprednimi
silami družbe si mora kultura prizadevati
za boljši jutri in kvalitetnejše medčlove-
ške — to se pravi kulturne odnose. Za ugo-
tovitev odnosov do kulture kot enega od
sredstev naše revolucije v Železarni Ravne
je dovolj, da si preberemo poročilo komisi-

delovna organizacija zaposliti kulturnega animatorja. Načelo našega uveljavljanja je kvaliteta in množičnost ter odprtost, ne pa pripadnost tej ali oni organizaciji, ki se zapira v svoj krog in drži monopol nad ustvarjalnostjo. Duhovne produkcije in nje.

ne dobrine — kulturne vrednote — postajajo na ta način del svobodne menjave dela, v kateri enakovredno odločajo vsi delavci. Tako pa je kultura tudi opredeljena s samoupravnimi odnosi v naši ustavi.

Zdravko Fajmut

Še o stanovanjski politiki

Mladi se srečujemo s precej perečimi problemi. Omenil bi le enega, ki je verjetno največji — to je stanovanjska stiska, pa ne samo nas — mladih. Ne želim navajati suhoparnih števil, vendar moram povedati, da je v naši delovni organizaciji več kot tretjina mladih delavcev. Mnogi od teh nimajo stanovanj. Kot vidimo, nas je veliko. V koliki meri pa smo udeleženi pri dodeljevanju stanovanj, pa je povsem drugo vprašanje.

Res je, da so mladi v zadnjih dveh letih dobili precej stanovanj, vendar, ko vidimo, koliko prošelj za dodelitev stanovanj še ni rešenih, vemo, da je problem še kar precej velik. Kaj res ni rešljiv?!

Sprejeli smo samoupravni sporazum o dodeljevanju stanovanj, s katerim lahko vsak delavec dobi stanovanje. Sporazum pa ni dovolj objektivni, saj vse preveč izpušča bistvene točke, ki bi morale biti vključene za dodelitev stanovanja. Tu je mišljeno socialno, zdravstveno stanje delavcev in kvaliteta stanovanja, v katerem živijo. Res je, da je to že v tem sporazumu, vendar se moremo zavedati, da je vse premalo ocenjeno. O tem nam govore mnogi primeri, a jih ne bom navajal.

Sporazum ima več kriterijev, po katerih lahko prosilec zbere od minimalno sto do nekaj čez dvesto točk. Seveda je tu upoštevana izobrazba, ki je v večini primerov odločilna pri dodelitvi stanovanja. Po ustavnem načelu in stališču slovenskih sindikatov je bistveno delo in ne toliko izobrazba in zato ta ne bi smela biti kri-

terij za pridobitev pravice do stanovanja. Delavec z osnovnošolsko izobrazbo naj bi, poudarjam, naj bi imel enako pravico do dodelitve stanovanja.

Povsem drugo pa naj bodo kadrovska stanovanja, ki so v prvi vrsti stvar kadrovske in poslovne politike delavskega sveta.

V naši delovni organizaciji imamo tudi stanovanjske komisije. Če si ogledamo sestav te komisije, ugotovimo, da je v njej le nekaj mladih delavcev, kar vsekakor ni prav. Mislim, da če že lahko prispevamo precejšen delež k izgradnji stanovanj, potem po logiki tudi pri njihovem dodeljevanju. Upam, da se bodo v stanovanjsko komisijo v bodoče bolj vključevali tudi mladi, seveda brez nerešenega stanovanjskega problema.

Pomisliki nastopajo tudi pri politiki prošelj za dodeljevanje in zamenjavo stanovanj. V bodoče bodo morale biti te prošnje ločene in ne tako kot sedaj, vse v enem predalu. Le tako bomo dosegli, da se bodo socialne razlike zmanjšale na minimum, saj opažamo, da nova stanovanja dobivajo večinoma delavci z višjo in visoko izobrazbo ali pa delavci z daljšim delovnim stažem. Zamenjava pa naj bi bila obravnavana le takrat, ko se število družinskih članov poveča oziroma v primerih bolezni.

Vemo, da zadane naloge ne bomo uresničili čez noč, vendar se moramo zavzemati, da bi se to uredilo v najkrajšem možnem času.

Jože Jurak

ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

DPO SGV so 31. januarja organizirale za vodje samoupravnih delovnih skupin, člane IO OOS, člane OO ZK in predsedstvo OO ZSM SGV tolmačenje zakona o združenem delu. Predaval je tov. Cigler in poudaril da zakon pomeni konkretnije opredeljevanje ustavnih določil, stališč kongresov ZK in ZS in nov korak k prispevku in izgradnji celovitega sistema samoupravnega združenega dela k reguliranju družbeno-ekonomskega položaja delavcev v združenem delu in družbi. Prav tako pa nam pri naša novost v dodelavi sistema odnosov, pravic in obveznosti ter odgovornosti med delavci v TOZD.

Načrt zakona opredeljuje tudi cilje združevanja dela in sredstev, ustvarjanje in razporejanje dohodka in delitve osebnih dohodkov, kakor tudi odnose v celotnem procesu družbene reprodukcije. Udeleženci razprave smo bili s tolmačenjem gradiva zadovoljni in se zahvaljujemo za organizacijo le-te.

Leopold Lešnik

OO ZSMS SGV ORGANIZIRALA SANKAŠKE TEKME IN NOČNI POHOD

Komisija za SLO in DS pri OO ZSMS SG je 21. 1. 1977 organizirala nočni pohod. Traso sta določila tov. Franc Apšner in Maks Kragelnik, in sicer — Naravske ledine. Od 19. uri smo se zbrali pred Domom železarjev in se po nevsakdanji poti podali proti Naravskim ledinam, kamol smo prispeli okrog pol enajstih. Tam smo prespali in se naslednji dan vrnili na Ravne.

Naslednji dan, to je 22. 1. 1977, pa je komisija za šport organizirala sankaske tekme, in sicer na Ivarčkem jezeru. Na tekmovalju je sodelovalo petnajst mladincev OO ZSMS SGV. Doseženi rezultati so bili kar presenetljivi. Najboljši čas, ki ga je dosegel Martin Pepevnik, je bil 2'07".

MISLI

Naša teorija ni dogma, temveč vodilo za dejavnost.

Marx, Engels

Vsiljevati narodom osrečitev bi pomenilo izpodkopavati zmago proletariata.

Engels

Vsak korak resničnega gibanja je važnejši kakor ducat programov.

Marx

Abstraktne resnice ni, resnica je vedno konkretna.

Hegel

Kdor ljubi, ta zaupa in veruje.

Aškerc

Bičje

»Mladi fužinar« izhaja kot občasna priloga »Informativnega fužinarja.«
Ureja ga uredniški odbor: Rudi Milnar, Jože Pačnik, Sonja Tratnik, Marjana Volmajer in Vida Gregor, ki je odgovorna tudi za vsebino.

NAŠ INTERVJU:

Vselej pripravljen pomagati slehernemu

Tokrat smo za naš intervju izbrali Ivana Žagarja, družbenega pravobranilca samoupravljanja v naši občini. Obiskali smo ga na občinski skupščini in ga poprosili za kratek razgovor.

»Tov. Žagar, kakšne so bile karakteristike preteklega leta z vidika vašega dela?«

»Ena glavnih značilnosti preteklega leta je bilo veliko število obravnavanih zadev, in sicer kar 365; prav toliko, kot ima leto dni, torej sem obravnaval več kot en teden, proste sobote in praznike. Od tega jih je bilo največ (kar 24,6 odstotka) s področja (kar 24,6 odstotka) s področja skladov in stanovanjskih razmerij. 17 odstotkov zadev se nanaša na razne denarne terjatve iz medsebojnih delovnih razmerij, 16 odstotkov pa na druge pravice in dolžnosti iz teh razmerij. Največ zadev (kar 63,2 odstotka) se je nanašalo na medsebojna delovna razmerja, kar nedvomno opozarja na nekatere probleme prav na tem področju, čeprav je bilo preteklo leto v znamenju prizadevanj za doslednejšo samoupravno organiziranje delavcev, urejanje samoupravnih splošnih aktov, integracijskih procesov v regiji, razprav o osnutku zakona o združenem delu in uresničevanja politike ZKS ter drugih družbenopolitičnih organizacij itn.«

»Z novim zakonom o združenem delu ste dobili dodatne naloge. Katere?«

»Zakon o združenem delu v svojem 41. členu potrjuje že sprejeto vlogo in položaj družbenega pravobranilca samoupravljanja. Poleg tega pa mu predpisuje nekatere dodatne konkretne naloge, kot npr.:

— skupščini družbenopolitičnih skupnosti je upravičen in dolžan predlagati začasne ukrepe družbenega varstva zoper organizacijo združenega dela,

— disciplinski komisiji v OZD lahko da zahtevo, da začne konkretne postopek,

— zoper sklep delavskega sveta TOZD o imenovanju individualnega poslovnega organa lahko začne postopek pred sodiščem združenega dela, če meni, da razpis ni bil izveden po predpisanim postopku, ali da tisti, ki je bil imenovan, ne izpolnjuje za to predpisanih pogojev;

— lahko da pobudo, da se začne postopek za razrešitev poslovnega organa TOZD;

— da pobudo za sklenitev samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti med TOZD oziroma mora sprožiti spor pred sodiščem združenega dela, če pobuda ni uspešna.«

»Se morda pri vas posvetujejo delovne organizacije o pravilnem delovanju v samoupravljanju?«

»Kar 81 zadev so predlagali v obravnavo poslovodni organi oziroma drugi vodilni delavci. Skoraj v vseh teh primerih gre za pozitivna prizadevanja za boljšo sa-

moupravno organiziranost, dopolnitev samoupravnih splošnih aktov itd. Tako so npr. poslovodni organi oziroma vodilni delavci v železarni Ravne dali pobude za obravnavo naslednjih zadev: odprta vprašanja v zvezi z organiziranjem novih TOZD, vsebina in način sprejemanja samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov, dopolnitev oziroma spremembe samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih, uresničevanje delegatskih odnosov v OZD.«

»S kakšnimi težavami prihajajo k vam delovni ljudje?«

»Največ pritožb delavcev se nanaša na stanovanjska razmerja. Vzrok za te pritožbe so predvsem neprimerni samoupravni sporazumi o stanovanjskih razmerjih, nedosledno izvajanje predpisanih postopkov pri delitvi stanovanj in nezaupanje, ki so ga v nekaterih OZD deležni pristojni organi ali odgovorni strokovni delavci. Očitno je pri delitvi stanovanj mnogo napak, nedoslednosti, manipuliranja z delavci oz. stanovanji. Pogost predmet pritožb so osebni dohodki, nagrade jubilarantom dela, dopust, regres za dopust, premestitve na druga delovna mesta, izključitev iz OZD itd. Posamezni delavci in tudi cele delovne enote se pritožujejo nad samoupravnimi razmerji znotraj OZD, nad sistemom obveščanja, načinom sprejemanja posamičnih splošnih aktov. So tudi pritožbe nad disciplino odnosov do dela vodilnih — vodstvenih delavcev, kot npr. prihoda — odhoda z dela, nekontrolirano, neracionalno obračunavanje raznih materialnih prejemkov, šikaniranje delavcev, samovoljno premeščanje.«

»So pogovori z vami vselej uspešni?«

»Vloga DSP ni, da samo rešuje nastale probleme, konflikte, temveč, da omogoči da jih večina delavci sami oziroma pristojni organi rešujejo. Zato precej zadev reši že z nasvetom oziroma pravnim poukom o pristojnem organu — vsebini zadeve. Nasploh precej delavcev želi samo preveriti svoje poglede na posamezni problem, nato pa sami pristopijo k reševanju. So pa tudi zadeve, ki zahtevajo zbiranje dodatnih informacij, razgovore v OZD pa tudi ukrepe, kot npr. predlog za razbremenitev sklepa izvršnega organa, predlog za spremembo SSA, predlog za obravnavo pred sodiščem združenega dela, ukrepe občinske skupščine. Ukrepi družbenega pravobranilca samoupravljanja so v večini uspešni, saj je bilo ob koncu leta 1976 le 7 zadev nerešenih. To pa ne pomeni, da so bile vse zahteve delavcev ugodno rešene, saj so nekatere nesprejemljive, brez osnove v SSA, nekatere pa tudi nerealne oz. neizvedljive glede na objektivne okoliščine (predvsem stanovanja).«

»Kaj predlagate, da bi bilo potrebno urediti v železarni glede samoupravljanja?«

»Predvsem je potrebno čimprej zaključiti sedanji proces samoupravnega organiziranja TOZD. To je potrebno predvsem zato, da ne bodo delavci že sami obremenjeni s problemi organiziranosti, ampak da bodo pričeli uresničevati ustavno vlogo v TOZD. Nova samoupravna organiziranost železarne Ravne — zakon o združenem delu zahteva temeljite spremembe SSA. Pritožbe delavcev kažejo, da bo treba dopolniti samoupravni sporazum o stanovanjskih razmerjih ter samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov. Pri uresničevanju delegatskih odnosov so tako kot v drugih OZD na začetku poti, zato bo nujno potrebno veliko konkretnih akcij in naporov za odločnejše premike. Prav gotovo pa bo manj pritožb in nezadovoljstva delavcev, če bodo odgovorni delavci in

pristojni organi dosledno spoštovali in tudi izvajali SSA TOZD in DO.«

Končno naj še zapišemo, da je družbeni pravobranilec samoupravljanja Ivan Žagar v preteklem letu reševal oziroma največ posredoval z nasvetom in pravno pomočjo kar 85-krat, prek razgovorov v delovnih organizacijah 56-krat in z neposrednimi predlogi udeležencev 23-krat. Poleg vsega tega je dal vrsto pobud za spremembo samoupravnih splošnih aktov. Po vsem tem lahko zaključimo, da so se delavci v Mežiški dolini že navadili, da imajo svojega družbenega pravobranilca samoupravljanja, na katerega se lahko vselej obrnejo. On jim zmeraj rad ustreže in poskuša vselej najti pravo rešitev problemov.

Franc Rotar

Preventivni varstveni ukrepi v letu 1976

Pregledi objektov, delovišč, delovnih priprav in naprav

Celotna preventivna dejavnost varstva pri delu je usmerjena v preprečevanje nesreč pri delu, obolenj v zvezi z delom za ugodnejše delovne pogoje in razmere, za preprečevanje utrujenosti in za boljše počutje delavcev. Primarno delo je bilo usmerjeno k raziskavam nesreč pri delu, analizi vzrokov in varstvenim ukrepom, s katerimi se nesreče preprečujejo. Pri tem pa so vključeni vsi pregledi delovnih priprav in naprav, delovišč in objektov, ne samo neposredno ob pojavih nesreč, marveč tudi ob rednem programskem delu. Služba za varstvo pri delu je to delo opravljala delno sama, delno pa v sodelovanju s pristojnimi organi inšpekcije za delo, pooblaščenimi inštituti in zavodi ter upravo javne varnosti.

Republiški inšpektorat dela iz Ljubljane je opravil v letu 1976 tri redne izvršilne preglede v TOZD I, II in DSSS. Pregledani so bili vsi obrati in delovišča. Vse ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti v zvezi z izvajanjem splošnih in posebnih varnostnih ukrepov in normativov so bile zapisane v zapisnikih ter naloženi roki izvršitve posameznih ukrepov. Vsi ukrepi, ki so se nanašali na rok ureditve v letu 1976, so bili izvršeni in pismeno sporočeni na inšpektorat dela.

Skupaj z inštitutom za varstvo pri delu iz Maribora smo pregledali 45 delovnih priprav in naprav. Za vse naprave, ki so bile izvedene v skladu s predpisi o varstvu pri delu, smo dobili ustrezne javne listine. Inštitut za varstvo pri delu nam je v letu 1976 izstavil strokovne ocene za 300 delovnih priprav in naprav, s katerimi se dokazuje, da so usposobljene za varno obratovanje. Večina javnih listin se je nanašala na delovne priprave in naprave, ki so bile pregledane že v preteklem letu.

Zavod za varstvo pri delu iz Ljubljane je skupaj s službo VPD in tehničnimi službami izvršil preglede in preizkuse 15 električnih mostnih žerjavov. Služba VPD je izvršila v sodelovanju s pripravno dela tehn. služb 21 pregledov

o predaji strojev v obratovanje. Poleg tega je izstavila tudi več internih dokazil, da so delovne priprave in naprave usposobljene za varno obratovanje.

V skladu s predpisi o varstvu pri delu je skrbela za izdajo atestov in posameznih izjav za doma konstruirane in izdelane delovne priprave in naprave.

Služba varstva pri delu je sodelovala tudi z upravo javne varnosti pri posebnih raziskavah vzrokov tistih dogodkov, ki so povzročili večje nevarnosti za življenje in zdravje zaposlenih delavcev in veliko materialno škodo. To je bilo pri izlivu tekočega plina propan-butan na postaji za prečrpavanje, odtrganje mehanizma za pripenjanje za žerjav v valjarni, eksplozija pri 10-tonski elektro obločni peči in strojem v obratu strojev in delov.

Varstveno izobraževanje delavcev

V letu 1976 je bilo varstveno izobraževanje delavcev med najbolj razširjenimi ukrepi za izboljšanje varstva pri delu. Zaradi

Bele grmade

zmanjšane zaposlovanja v tovarni novo sprejetih delavcev ni bilo veliko. V izobraževanje so bili zajeti pretežno delavci, ki so že zaposleni na delovnih mestih, kjer so škodljivosti in nevarnosti za okvaro zdravja in poškodbe večje. Prav tako tudi neposredni vodstveni delavci, ki nadzorujejo dela, pri katerih je večja nevarnost nesreče in poklicnih obolenj.

Za novo sprejete delavce je bilo organiziranih 5 uvajalnih seminarjev, v katere je bilo zajetih 108 delavcev, 22 delavcev se seminarja ni udeležilo. V programu seminarja je dan velik poudarek varstvu pri delu. Delavci se že pred razporeditvijo na delovno mesto seznanijo s tehnološkimi in delovnimi postopki v tovarni, s škodljivostmi in nevarnostmi ter varstvenimi ukrepi pri delu. Spoznajo organizacijo varstva pri delu ter svoje pravice in obveznosti v zvezi z delom. Za vsako skupino novo sprejetih delavcev je v programu uvajalnega seminarja tudi skupen ogled obratov in oddelkov železarne, da se seznanijo s postopki dela, škodljivostmi in nevarnostmi ter varstvenimi ukrepi neposredno ob delu. Delavci, ki imajo pri delu opravila s prenašanjem bremen s pomočjo žerjavov, se že v okviru uvajalnega seminarja teoretično in praktično usposobijo za privezovanje oziroma signaliste.

Nekateri novo sprejeti delavci zaradi različnih vzrokov zaključnega preizkusa za privezovanje ne opravijo zadovoljivo. Največ vzrokov je zaradi nedisciplin, nestalne udeležbe na seminarju, nizke kvalifikacijske strukture ali nerazumevanja jezika. Vsem, ki preizkusnega testa ne opravijo zadovoljivo prvič, se da še več priložnosti. Nekateri delavci tudi pozneje ne dosežejo minimalnih zahtev, ki se štejejo kot osnovni pogoj varnega dela, zato ne smejo samostojno opravljati manipulacij bremen z žerjavi. To povzroča v obratih velike organizacijske težave in veliko rizičnost za nesreče pri delu. Zato smo se v organizaciji že dogovorili, da je kriterij minimalne zahteve varnega dela, ki jo mora delavec dokazati na preizkusu, tudi pogoj za sprejem v redno delovno razmerje. V širok obseg vzgoje in izobraževanja s področja varstva pri delu pa smo zajeli delavce, ki so že dalj časa zaposleni. Tako smo opravili v skladu s programom in zakonskimi določili obvezno preverjanje znanja iz varstva pri delu pri 2.766 delavcih. Od teh jih je bilo iz TRO Prevalje 264. Uspeh je bil zelo zadovoljiv. Uspešno je preizkus znanja opravilo 2.593 delavcev ali 93,7 %. Neposredni delavci so bili preverjeni na svojih delovnih mestih s področja poznavanja postopka dela, pravic in obveznosti ter varstvenih ukrepov, ki so predpisani za delo, ki ga opravljajo.

Vsem vodstvenim delavcem, ki vodijo in nadzorujejo delo na delovnih mestih s povečanimi nevarnostmi za poškodbe in zdravstvene okvare, je bilo razdeljeno posebej zbrano varstveno gradivo. Preizkus znanja so opravili v obliki testa. Od skupaj 361 vodstvenih delavcev od delovodij do vodij obratov je preizkus znanja uspešno opravilo 348 delavcev ali 96,39 odstotkov.

Prepričani smo, da je ta široka akcija velik prispevek k uspešne-

mu zmanjšanju pogostosti nesreč pri delu v celotni delovni organizaciji. Posebno pomembno je to, da so se delavci ob preverjanju seznanili z obveznostmi in pravicami v skladu s samoupravnim urejanjem varstva pri delu, ki je v novem zakonu o varstvu pri delu posebej poudarjeno.

Povečana zavest in osebna pazljivost ter doslednejše izvajanje osebnih ukrepov varstva pri delu vsakega delavca odpravlja slabosti in napake, spreminja odnos do dela in izboljšuje delovno in varnostno disciplino.

Sredstva in oprema za osebno varstvo pri delu

Na delovnih mestih, kjer škodljivosti in nevarnosti z drugimi varstvenimi ukrepi ni mogoče zadovoljivo odvrniti, se kot dodatni ukrep predpisuje tudi uporaba sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu. Specifičnost dela v naših, zlasti metalurških obratih je taka, da zahteva skoraj na vseh delovnih mestih v proizvodnem in delovnem procesu še dodatno uporabo osebnih zaščitnih sredstev. Ta sredstva dobijo delavci glede na potrebo po posebnem razdelilniku brezplačno.

Varstvena obveznost pa od njih zahteva, da jih morajo uporabljati pri svojem delu zaradi varovanja življenja in zdravja. Strokovne službe v delovni organizaciji si zelo prizadevajo, da v okviru možnosti skrbijo za nabavo najbolj funkcionalnih osebnih zaščitnih sredstev, ki poleg varovanja delavca omogočajo tudi uspešnost dela.

Za nabavo in porabo sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu je bilo v letu 1976 porabljenih 5.378.781,32 dinarjev. Stroški niso majhni, zato poskušamo, da bi jih tudi delavci v okviru svojih obveznosti dosledno uporabljali. Pri tem moramo poudariti, da je odklanjanje in nepravilno uporabljanje osebnih zaščitnih sredstev tudi sankcionirano z denarno kaznijo 50 din. Denarno kazen lahko izterja od delavca neposredno na delovnem mestu inšpektor dela, če ugotovi, da je ta zaščitno sredstvo kljub opozorilu nadrejenega zavrnil in dela brez zaščitnega sredstva. Iz podrobne analize vzrokov nesreč za leto 1976 smo ugotovili, da je še vedno mnogo primerov nesreč pri delu nastalo zaradi pomanjkljivosti v zvezi z zaščitnimi sredstvi. Žal pa je bil inšpektor dela le redkeje prisoten na delovnih mestih, zato so bile tudi sankcije izrečene redkeje. Odgovorni varnostni inženirji so pri analizi nesreč pogosto ugotavljali, da gre za malomarnost, neuporabo zaščitnih sredstev, nesmotrni način uporabe teh sredstev in podobno, zato so za poškodovane delavce večkrat predlagali tudi ukrepe zmanjšane nadomestila osebnega dohodka.

Na splošno lahko ocenimo, da se je odnos do uporabe osebnih zaščitnih sredstev v zadnjih nekaj letih zelo spremenil. Starejšim delavcem je postala uporaba teh sredstev zlasti čelade, zaščitnih čevljev, zaščitne obleke, rokavic in očal že povsem normalna in sestavni del vsakodnevnega dela. Nerazumljiv pa je še vedno odnos do teh sredstev nekaterih mlajših delavcev, ki prave potrebe po varovanju svojega življenja in zdravja še niso dojeli.

Kot sestavni del zaščite delavca štejemo tudi užitna zaščitna sredstva, ki jih dajemo na tistih delovnih mestih, kjer zaradi teže dela in neugodnih mikroklimatskih razmer prihaja do potreb po prekomernem uživanju tekočine. Med užitna zaščitna sredstva spadajo vitaminski čaj, mleko in kislava voda.

Vitaminski čaj pijejo delavci po potrebi na vseh mestih, mleko pa samo na določenih delovnih mestih. Čaj in mleko se pripravljata v higienski kuhinji železarne. Kislava voda je na razpolago v jedilnici in jo delavci pijejo največ ob malici. Cena kisle vode kot zaščitne pijače je regresirana.

Dnevna poraba higienskih pijač je približno naslednja: vitaminskega čaja 500 l, mleka 200 l, kisle vode 800 l v zimskem in 1200 v letnem času. Poleg higienskih pijač so delavcem ob malici na razpolago tudi sadni sokovi, ki pa jih po želji sami kupujejo.

Med posebne probleme vzdrževanja osebnih zaščitnih sredstev spada pranje in krpanje zaščitnih oblek. V letu 1976 smo za pranje, likanje in krpanje zaščitnih delovnih oblačil plačali kar 1.771.049,40 din, zato bo treba to vprašanje čimprej rešiti.

Meritve ekoloških škodljivosti in mikroklimat

Po zakonu o varstvu pri delu je delavcem na delovnih mestih potrebno zagotoviti varno delovno okolje in delovne razmere.

Taki pogoji so potrebni z zdravstvenega, ekonomskega, socialnega in moralnega vidika.

Zaradi specifičnosti tehnoloških, delovnih in produkcijskih procesov se pojavlja na določenih delovnih mestih več vrst in oblik nevarnosti in škodljivosti, ki

vplivajo na obolenja in nevarnost nesreč pri delu. Da bi zagotovili ustrezne varstvene pogoje, se poleg splošnih varstvenih ukrepov izvajajo tudi periodične preiskave fizikalno kemičnih in bioloških škodljivosti in mikroklimat ter periodični pregledi in preiskave delovnih priprav in naprav. Te preiskave potekajo že več let, opravljajo pa jih pretežno zunanje pooblašene institucije v sodelovanju s strokovno službo varstva pri delu. V letu 1976 so bile opravljene meritve toplotnega okolja, razsvetljave, ropota ter plinov in par ter izvid odpadne vode v obratu lužilnice. Služba varstva pri delu je izvedla več kontrolnih meritev na delovnih mestih v različnih obratih. Z izpopolnitvijo instrumentov in strokovnim delavcem, ki bo poklicno opravljal meritve, bo možno večji del obveznih periodičnih meritev ekoloških škodljivosti in mikroklimat opraviti v okviru službe varstva pri delu. Delovne pogoje je treba stalno spremljati, posamezne škodljivosti in nevarnosti za življenje in zdravje delavcev pa na podlagi ugotovitev z vsemi možnimi ukrepi odpravljati.

V preteklem letu je bilo opravljeno veliko delo razvrstitve vseh 2.177 delovnih mest po težavnostnih stopnjah glede na posebne pogoje dela. Samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov omogoča poseben dodatek osebnega dohodka glede na težavnostno stopnjo delovnih pogojev, zato morajo biti ocene stvarne. Prav tako se te ocene upoštevajo za odmero rednega letnega dopusta, pomebne pa bodo tudi za oceno zavarovalne dobe, ki se šteje s povečanjem. O tem pa bomo kaj več napisali drugič.

Franc Čegovnik, varn. inž.

VSEBINSKA POVEZANOST AKCIJ TEDNA KOMUNISTA

V lanskem letu smo s tednom Komunista, z geslom »Človek-delo-kultura« prišli široko zastavljeno družbeno akcijo. Zanj smo rekli, naj bo trajna in vse obsegajoča. Njene rezultate moramo sproti preverjati in po potrebi sproti ukrepati. Uspehi so vidni; še večji pa bi bili, če bi poleg članstva v osnovnih organizacijah ZK uspeli še v večji meri, kot smo, aktivirati vse delovne ljudi, združene v sindikatih in SZDL, ZSM in drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Ob tej akciji, ki, kot že rečeno, še teče, začenjamo na videz novo, še težjo in enako odgovorno, z motom: »delu čast in oblast«. Zastavljamo si nalogo preučiti in vplivati na družbenoekonomske in samoupravne odnose v posamezni delovni sredini, na odnos do dela in družbenih delovnih sredstev, boljše izkoriščanje delovnega časa, pospeševanje inovacijske in racionalizatorske dejavnosti, racionalnejše in bolj smotno gospodarjenje z družbenimi sredstvi, zaščito delavca pri delu, boljše organizacijo dela ter iskanje vseh možnih rešitev za

večjo produktivnost in večje rezultate družbenega dela nasploh.

Prav je, da pričnemo z akcijo takoj in ne, kot je bilo doslej, šele na jesen. Saj gre za vsebinsko zelo pomembna družbena vprašanja, o katerih bi morali večkrat pogledano spregovoriti in z organizirano akcijo zagotoviti pospešen razvoj gospodarstva in celotne družbene skupnosti. Sicer pa ne bi bilo prav, če bi trdili, da o tem še nismo spregovorili. Vendar je treba še govoriti in bolj kot doslej učinkoviteje ukrepati.

Ko smo pričeli razmišljati letos o načrtovani akciji tedna Komunista, smo v vseh sredinah nalezli na ugoden odmev. Prvi komentariji, ki smo jih slišali, in ki so jih izrekli tudi komunisti, so bili, da je prav, da se končno enkrat poleg vsega drugega resno lotimo tudi dela, od katerega živimo in ki je osnova vsestranskemu razvoju družbe.

Kljub temu da se povedano sliši kot konstruktivna kritika, pa vendarle sili k določenemu razmišljanju. Postavlja se namreč vprašanje izvedbe trajne akcije »Človek — delo — kultura«.

vprašanje, ali smo res povsod to akcijo razumeli in izvajali tako celovito, kot je zamišljena. Ali nismo mogoče razpravljali samo o tem, kako smo kulturno angažirani, kako in koliko beremo in pojeemo in rišemo, hodimo v kino in gledališče, in ne vem, kaj še počnemo, kar je s kulturo oziroma kulturnimi dejavnostmi v direktni zvezi? Ali nismo mogoče dejansko obravnavali in reševali vprašanj in problemov samo na relaciji »človek-kultura«, medtem ko se je tisto vmesno »delo«, v kakršni koli zvezi je že bilo, nekam sramežljivo izgubilo? Na žalost moram kritično ugotoviti, da je marsikje res tako.

Ponekod pa so se pogovarjali tudi drugače: namreč, da kultura ni petje, ne muziciranje in kar vse sem že prej omenil, temveč, da je kultura v bistvu neki odnos. Gre torej v končni posledici za odnos posameznika ali posamezne sredine do celotne družbene stvarnosti. Za odnos do sočloveka, zlasti še sodelavca pri ustvarjanju materialnih in nematerialnih dobrin; za odnos do družbenega dela in vseh njegovih sestavnih elementov, za tehniško kulturo, za kulturo okolja in zlasti še delovnega okolja; predvsem pa za plemenite, humane samoupravne odnose, kjer bo vsak delovni človek imel občutek resničnega soustvarjalca, sokreatorja bolj napredne družbe; občutek, da je zares samoupravljalec.

Ce so, in kjer so imeli to v mislih, kjer so preteklo akcijo tedna Komunisti tako zastavili in v tem smislu izvajali ter jo še izvajajo, tam so nesporno zadeli v

srž. In ko se bomo letos resda pogovarjali o nekoliko ožjem področju, o delu in kar je z delom v neposredni zvezi, se bomo slej ko prej soočili z vprašanji, kakršna so bila prisotna pri lanskoletni akciji. Gre torej za neko kontinuiteto, za nebiestveno različen pristop k obravnavi stvari z malce drugačnega aspekta, ki pa slej ko prej vodi k istemu cilju. In ko bomo v naslednjem letu obravnavali neko na videz popolnoma drugo temo, se bomo na koncu koncev spet znašli na istem mestu: pri osnovnih interesih delavcev v združenem delu in delovnih ljudi nasploh.

Ce gre torej za nesporno kontinuiteto teh akcij, z edinim ciljem pospešenega splošnega razvoja samoupravne družbe kot celote, in povečano vlogo vsakega posameznika v njem, potem je prav, da je tak tudi naš pristop k obravnavi vprašanj, in pri organiziranju konkretnih akcij, ki sledijo.

Začeti moramo tam, kjer smo prekinili, in izhajati iz tega, kar smo že storili; ne pa poleg uhojene direktne poti iskati novo stezo. Tak način, ki mora postati naša stalna praksa za v bodoče, pa obenem pomeni zavračanje tega, parcialnega pristopa reševanja problema in mora biti komunistom tuj. Pomeni tudi, da smo pričeli stvari in dogajanja dialektično opazovati in obravnavati ter reševati v vsej celovitosti, z vsemi problemi in protislovji, ki so sestavni del družbene stvarnosti. In končno pomeni tak pristop ob zavzetem delu garancijo za uspeh.

j. d.

dograjeval. Lahko pa bi se našle trenutne rešitve za najnujnejše potrebe. Tu je združni dom, ki so ga gradili Hotuljci s svojim delom, sedaj ga pa zasedajo stanovanjci. Če bi se tem stanovanjem dala druga stanovanja, bi se lahko tu morda le kaj naredilo. Zavedati se je treba, koliko lahko otrok v predšolski dobi pridobi, če ima urejeno varstvo, saj mu strokovni vzgojitelji usmerjajo razvoj. Kako se naj od otroka, ki je do vstopa v osnovno šolo doma, zahteva enako kot od tistega, ki je veliko že pridobil v vrtcu? Tudi to vprašanje je ostalo odprto, saj kot kaže, Kotlje še dolgo nimajo možnosti, da pridejo do vrtca. Po prioritetni listi še ne bodo kmalu prišle na prvo mesto. Samoupravne interesne skupnosti denarja nimajo, od samoprispevka ga tudi ni več. Hotuljcem pa ostane le čakanje in upanje, da vrtec nekoč le bo.

Stalno pa se pojavljajo problemi okrog lokalnih cest, ki povezujejo manjša naselja. To so ceste na Brdinjah, Lubasov graben in Rimski vrec — Kotnik. Mnogi se vozijo po njih, za vzdrževanje pa ni nikogar, tako da so v izredno slabem stanju. Te ceste so bile z občinskim odlokom črtane iz seznama cest 4. reda in dane v upravo gozdnega gospodarstva, ta pa spet nima denarja za vzdrževanje okrog 300 km cest, ki jih ima pod svojo upravo. Sedanji poudarek daje GG odpiranju novih cest, tako da vzdrževanje ostaja zadaj, čeprav gre kmetom od prodanega 1 m³ lesa 120 din prispevka za ceste. Rešitve sedanjega stanja ni videti. Lokalne ceste, ki povezujejo naselja, bi morale biti občinske ceste, saj se po teh cestah vozijo ali hodijo občani, ki so večinoma zaposleni v raznih podjetjih in ustanovah.

Problemov je bilo še veliko, časa pa malo. Lahko bi bila še ena problemska konferenca, pa bi se še ne pogovorili o vsem. Odprta vprašanja so še glede regulacije Hotuljščice, ureditve pokopališča in mrliške vežice, kanalizacija, telefonska govorilnica, potem so tu še prostori za delovanje DPO. Mladinska organizacija bi nujno potrebovala večji

prostor za klubsko dejavnost, kjer bi se lahko zbirali in aktivneje delali na vseh področjih.

Ob tej problemski konferenci, ki je bila prva te vrste v Kotljah, lahko rečemo, da smo ob tem, kar smo tam slišali, bili Hotuljci razočarani. Nismo pričakovali, da bi se s to konferenco problemi več rešili, pričakovali pa smo vsaj konkretne odgovore na vprašanja in kakšne so možnosti, da se to v bližnji prihodnosti le uredi. Odgovori so sicer bili, vendar v negativnem smislu. Kdaj se bodo izpolnila naša pričakovanja, ne vemo. Žal ni bilo več časa, da bi se pogovorili še o ustanovitvi krajevne skupnosti Kotlje, saj bi se s tem morda določeni problemi lažje reševali. Ni nam vseeno, kako je urejen naš kraj. Vsak si po službi želi malo zabave in oddiha, kot so za to možnosti v mestih. Vsi plačujemo razne dajatve in samoprispevke, zato pričakujemo, da se bo tudi za naš kraj nekaj naredilo.

Ce se je z organizacijo te konference naletelo vsaj malo na posluš in razumevanje za naše probleme, je tudi že s tem dosežen vsaj delni namen te konference.

Po konferenci sem govoril s predsednikom KK SZDL Kotlje tov. Jungerjem, ki je o tem povedal: »Veseli me, da so se povabljeni odzvali v tolikem številu in bili pripravljeni odgovorjati na naša vprašanja. S tem pa so tudi Hotuljci dokazali, da se zanimajo za razvoj Kotelj in da jim ni vseeno, kako poteka. Ta problemska konferenca je del namena le dosegla, saj so imeli Hotuljci možnost, da povedo svoje probleme pred predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij. Verjetno je imel kdo občutek, da je bila konferenca slabo pripravljena, ker na vrsto problemov nismo dobili konkretnih odgovorov. Mislim, da bomo morali o teh problemih še govoriti in tudi najti rešitve, vendar le s pomočjo širše družbene skupnosti.«

Torej problemi so, slišali smo zanje, potrebno pa bo veliko prizadevanja, da jih bomo vsaj nekaj rešili.

JG

Problemi so, a kako jih rešiti?

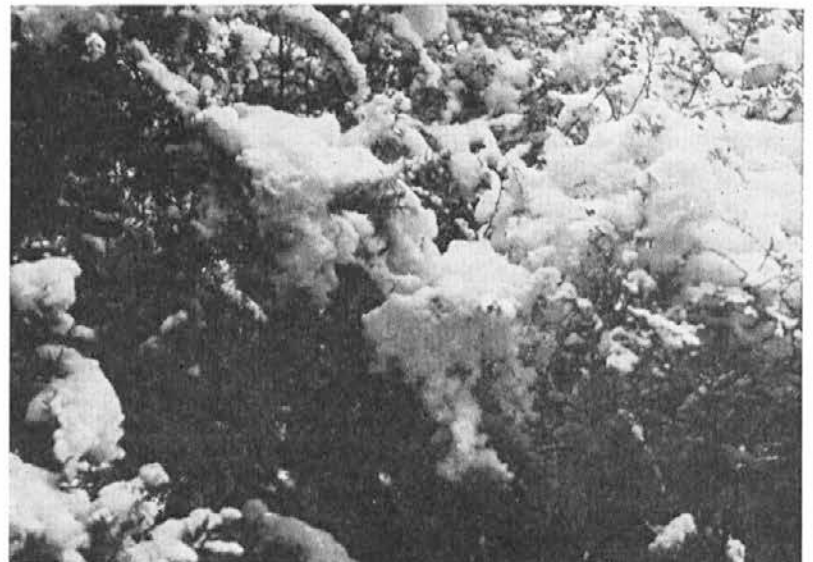
Problemi so povsod, tudi v vaški skupnosti Kotlje. Pozabljalo se je, da vaščani poleg stanovanjskih hiš rabijo tudi družbene prostore, urejeno otroško varstvo, sodobno šolo, rekreacijske objekte itd. Začelo je rasti tudi novo stanovanjsko naselje, kamor se bodo prvi stanovanjci letos že vselili.

Nabral se je kup problemov, rešitve pa ni bilo videti. Zato je KK SZDL Kotlje organizirala problemsko konferenco, da bi se pogovorili o vsem, kar tare Hotuljce. Poleg hotuljskih predstavnikov DPO in društva so prišli tudi najvidnejši predstavniki občine in občinskih DPO.

Hotuljci so želeli dobiti nekaj odgovorov na vprašanja, ki se tičejo ureditve Kotelj. V prvi vrsti je to kulturni dom. Dela za adaptacijo so se začela, nato pa je zmanjkalo denarja in tako sedaj nedokončan čaka. Iz samoprispevka je bilo odobreno 250.000 din, iz posojila kulturne skupnosti pa še 134.000 din. S tem denarjem se je dalo le malo narediti, saj svorana potrebuje nov oder, garderobe, urejene sanitarije, centralno kurjavo, tla in notranjo opremo. Kje se bo dobil denar za vse to, se ne ve, prav tako odgovora na to ni mogel

nihče dati. Slišalo se je le, da denarja ni. Za ogrevanje dvorane bi kulturna skupnost Ravne odstopila peč in kotel iz Titovega doma, vendar ni prostora za kurilnico, saj klet uporabljajo stanovanjci združnega doma. Ti niso pokazali razumevanja, saj eden od uporabnikov kleti ne odstopi prostora, čeprav bi dobil drugo klet. Možnost za ogrevanje je tudi iz novega naselja, vendar je to vprašanje časa in stroškov, ki pa bi bili najbrž precej večji. Urejeno še tudi ni lastništvo doma, saj je lastnik še vedno kmetijska zadruga »TRATA« Prevalje. Imenovana je bila petčlanska komisija, da to uredi, obljubljena pa je bila pomoč pravne službe SO Ravne.

Drug pereč problem, ki tare Hotuljce, je otroško varstvo. Od samoprispevka je zagotovljeno 500.000 din. Denar pa že dve leti neizkoriščen leži, saj nihče ne ve, kako ga obrniti, saj ga je premalo, da bi se lahko kaj naredilo. Možnosti so se iskale v adaptaciji osnovne šole, vendar je to povezano z visokimi stroški, saj je bil predračun po idejnem projektu 1.900.000 din. Treba pa je gledati tudi naprej, saj bodo potrebe vse večje. Zgraditi je potrebno objekt, ki se bo lahko

Preginjalo

VPLIV ALKOHOLA NA DELOVNO SPOSOBNOST

Po pitju se zmanjša delovna sposobnost, na splošno pa tudi moč in razum. Premnoge zdravstvene izkušnje jasno govore, da z alkoholom umetno izzvana bojevitost in dobro razpoloženje polagoma privedeta do stalne potrebe po alkoholu. Tako se pojavlja tudi bolezen alkoholizem. Pijanost je odvisna od količine alkohola, ki kroži v krvi in ki ga pri treznem človeku ni. Če je v krvi 0,5 ‰ (pol promila) alkohola, se to ne pokaže v pijanosti.

Pri tej količini kroži v krvnem obtoku na 2000 kapelj krvi ena kaplja alkohola. Pri koncentraciji do 1,0 promila (takšno stanje nastopi najkasneje eno uro zatem, ko človek s 70 kg telesne teže popije pol litra vina), se pojavlja pomanjkljiva pozornost in volja, gibi niso več natančni, refleksi čas se podaljša, čeprav ni nujno, da bi človek s to koncentracijo alkohola v krvi že kazal očitna zunanja znamenja pijanosti.

Človek z 0,5 in več promili alkohola v krvi ni sposoben sodelovati v prometu in voziti motorno vozilo, ker ogroža sebe in svojo okolico. Pri koncentraciji 1–2 promila nastopa lahna pijanost, obraz pordeli, pulz in dihanje sta pospešena. Tak človek govori veliko, hitro in zmedeno. 2–3 promile alkohola v krvi izzove nezanesljivo hojo in opotekanje. S takšno koncentracijo alkohola v krvi vidi človek dvojno, govori nerazločno itd. Koncentracija alkohola 3–5 promilov v krvi izzove težko stanje pijanosti in nezavest. Če je pa koncentracija še večja, nastopi smrt zaradi akutne zastrupitve z alkoholom. Smrt nastopi že, če srednje krepak človek na tešče v dušku popije ¼ litra konjaka.

Kako alkohol deluje na refleksi? Refleks ima v medicini svoj specifični pomen, vendar je ta pojem tudi sicer dobro znan. Pogosto se omenja hitrost refleksa pri delu s stroji, pri avto-

mobilizmu, v športu itd. Refleksni čas ali čas latence, kakor ga tudi imenujejo, je tisti kratki čas, ki preteče od pojave nevarnosti do smotne reakcije voznika na to nevarnost. Ta čas traja pri treznem človeku – vozniku povprečno 0,75 sekunde. V refleksnem času voznik ne reagira na nevarnost in vozilo se pomika naprej, kakor da ni nevarnosti. Če pri majhnih količinah alkohola v krvi pa se refleksi čas podaljša (pri 0,8 promilov koncentracije alkohola v krvi znaša refleksi čas povprečno 1,25 sekunde). Pri treznem človeku mine od trenutka, ko se pojavi nevarnost, do zaviranja ali ukrepanja preprečitve nesreče 0,75 sekunde. Če znaša koncentracija alkohola v krvi samo 0,8 promilov, se refleksi čas podaljša za 1,25 sekunde.

Količina pomena so hitri in pravilni refleksi, nam je vsem dobro znano. Dovolj je, če pomislimo, kaj bi pomenila upočasnitev refleksa za aktivne udeležence sodobnega prometa, upravljavce raznih strojev itd. Tudi že najmanjša zakasnitev zaradi upočasnjene refleksa lahko pomeni smrt. Z upočasnitvijo refleksa mislimo podaljšanje tistega časa, ki poteče tudi normalno, npr.: od trenutka, ko opazimo nevarnost, pa do tiste reakcije, ki nastopi, da nevarnost prepreči. Alkohol podaljšuje refleks, in to je eden glavnih vzrokov za nezgode, ki jih alkohol povzroči pri delu, v prometu itd.

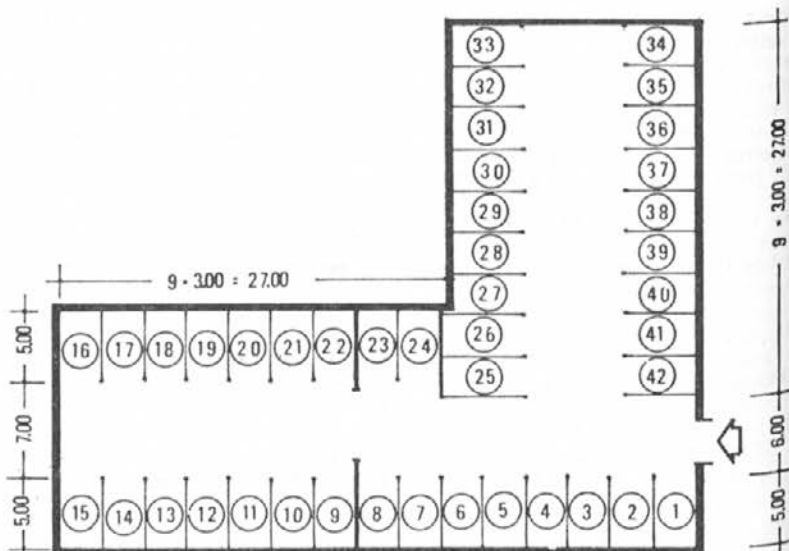
Alkohol deluje tudi na mišično moč. Z vrsto znanstvenih raziskav na mišicah je dokazano, da alkohol že pri najmanjši koncentraciji v krvi (0,5 promila ali ena kaplja alkohola na 2000 kapelj krvi) zmanjša moč mišic za okoli 16 %. Nadalje alkohol zmanjšuje odpornost organizma, zato se vsaka bolezen pri alkoholu zdravi mnogo težje in zahteva daljši izostanek z dela, poleg tega pa močnejše ogroža tudi življenje samo. Tako alkoholik umrje včasih že za vnetjem pljuč, ki je sicer – glede na sodobne terapevtske metode – postalo skoraj nedolžna bolezen.

Alkoholizem zmanjšuje mišično moč, upočasnjuje refleks, slabi odpornost proti boleznim in s tem očitno slabo vpliva na delovno sposobnost. Pri alkoholiku pride sčasoma do osebnostnih sprememb, ki so pogojene z izgubo čuta dolžnosti, z brezbriznostjo do družinskih dolžnosti ter splošnim moralnim in etičnim propadanjem. To je vzrok, zaradi katerega so disciplinski prekrški, kazniva dejanja pri teh delavcih znatno pogostejša.

Zaradi tega je alkoholizem vzrok mnogih kriminalnih in sploh asocialnih dejanj. Tudi akutna pijanost je pogost vzrok asocialnega vedenja, agresivnih nastopov in sporov z družbo, ki pogosto privedejo do delovnih sporov na delovnem mestu, do daljnosežnih negativnih posledic za dobre delovne odnose.

F. R.

Fanika Korošec

Razpored bodočih garaž

GRADNJA GARAŽ OB SUHI

Dravograjski »Kongrad« namerava ob Suhi zgraditi 42 garaž. Lokacija je primerna za stanovalce Suhe, Javornika, Trga, Gramoznice in severnega dela Čečovja. Garaže bodo podzemne, standardnih velikosti, v izvedbi zaprtega boka ali parkirnega prostora. Orientacijska cena je med 4,5 do 5,5 milijonov starih din.

Informativne prijave zbirajo »Koroški zidarji«, tel. 83-143 (003), »Stavbenik«, enota Ravne, tel. 86-274, tel. železarna 474. Na teh nalogah se dobijo tudi boljše informacije.

ZA NOV SPOMENIK NA POLJANI

V zvezi s člankom o novem spomeniku na Poljani tov. Maksa Merkača – Hudopiska, ki je po mojem mnenju zelo umesten in zelo spada v sedanji čas, bi predlagal, da se gradnje, priprave in zbiranje sredstev za spomenik poverijo mladini, to je povojnim generacijam. Ti pa bi na podlagi posvetovanja s člani ZB, očitvidci ter udeleženci bojev na Poljani in lastnega razmišljanja ter težnje po miru v bodočnosti ustvarili spomenik, ki bi pomenil tudi zahvalo ljudem, ki so z nadčloveškimi napori priborili svobodo

in mir. Bilo pa bi tudi delo, ki bi ga starejša generacija dala mladim v veselje in opomin ter s tem smiselno združila mladino Mežiške doline okrog skromnega spomenika na težke dni ter vodilne smernice v borbi za mir v bodočnosti.

V tem primeru sem osebno pripravljen sodelovati in poslati predlog na razpis za spomenik, aktivno pomagati pri zbiranju sredstev ter privabiti še več sovrstnikov k izvajanju akcije.

Silvo Kresnik, TKR

SIS ZA VARSTVO PRED POŽARI NARED

Po dolgem prizadevanju iniciativnega odbora za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari v Mežiški dolini so končno 10. februarja na Ravnah podpisali samoupravni sporazum te SIS. Podpisovanja se je udeležilo kar 72 odstotkov podpisnikov iz delovnih organizacij, ki so predstavljali 90 odstotkov občanov. S tem samoupravnim sporazumom bomo v Mežiški dolini končno rešili problem financiranja gasilske dejavnosti. Iniciativni odbor, ki je pripravil vse potrebno za ustanovitev SIS za varstvo pred požari, pa je že tudi izdelal program oziroma potrebe, ki so jih izrazila gasilska društva v Mežiški dolini.

F. R.

LETNA KONFERENCA ŽELEZARNIŠKIH GASILCEV

V prvi polovici februarja je imelo gasilsko društvo železarne Ravne svojo letno konferenco. Na njej so se pogovorili o svojem dosedanjem delu, zadali pa so si tudi smernice za naprej. Med drugim so tudi razpravljali o tehnični opremljenosti društva kakor tudi o delu poklicne gasilske enote, ki je v zadnjem obdobju, vsaj kar se tiče preventivne, zabeležila vidne uspehe. Naj samo navedemo, da je prejšnja leta statistika začetnih požarov, katero vodijo naši gasilci, pokazala, da je bilo kar za 100 odstotkov več požarov kot v zadnjem obdobju.

Sicer pa se zadnje čase na Ravnah največ govori o bližnji zdru-

žitvi obeh gasilskih društev. Da bi to dobro uredili, so pri krajevni konferenci SZDL Ravne ustanovili iniciativni odbor, ki mora pripraviti vse glede združitve. Gasilci so za združitve, verjetno pa bo treba najprej ugotoviti dejansko stanje obeh društev in šele potem preiti k dejanju.

Sicer pa se zadnje čase na Ravnah največ govori o bližnji združitvi obeh gasilskih društev. Da bi to dobro uredili, so pri krajevni konferenci SZDL Ravne ustanovili iniciativni odbor, ki mora pripraviti vse glede združitve. Gasilci so za združitve, verjetno pa bo treba najprej ugotoviti dejansko stanje obeh društev in šele potem preiti k dejanju.

Naši gasilci bodo še naprej opravljali svoje humano delo.

F. R.

PONOVEN SKLIC SEJE

Letna skupščina občinskega odbora sindikata delavcev kovinske industrije, ki je bila sklicana za 2. februar, ni uspela zaradi premajhne udeležbe delegatov, saj je po poslovniku potrebna dvestinitinska udeležba. Vodstvo odbora je zato ponovno sklicalo sejo, kajti skupščina odbora se je morala sestati pred sklicem občinskega sindikalnega plenuma. Drugi poskus je uspel. Z opravičili delegatov, ki se na prvo vabilo niso odzvali, pa vodstvo ni zadovoljno, saj je vse preveč izgovorov, ki niso opravičljivi. Delegati, ki so jih izvolili člani v osnovnih organizacijah, bi morali opravičiti dano zaupanje in izpolniti svojo sindikalno dolžnost tem prej, ker je v tem primeru šlo za pregled enoletnega dela ter sprejem plana za leto 1977. Med drugim je bilo povedano, da delegati s sejami občinskega odbora niso preobremenjeni, saj se te sklicujejo zelo redko, to je takrat, kadar nastopijo izredni problemi ter tako ni

moč razumeti malodušnega odnosa do letne skupščine občinskega odbora.

Pri pregledu opravljenega dela po programu, ki je bil sprejet pred letom dni, je bilo ugotovljeno, da je odbor skoraj v celoti opravil svojo nalogo, razen nekaj izjemnih primerov. Poleg nalog, predvidenih s programom dela, je v letu 1976 bila vrsta nepredvidenih akcij, ki so bile tudi zelo zahtevne, tako da je splošna ocena o delovanju odbora za minulo leto zelo dobra. Uspehi delovanja osnovnih organizacij na področju kovinske industrije v občini so obenem uspehi občinskega odbora, ki prek svojih delegatov usmerja delo, daje pobude in predloge ter organizira pomoč osnovnim organizacijam za boljše in učinkovitejše delo. Po številu nalog in akcij za vse družbenopolitične organizacije, še posebej pa za sindikat, je leto 1976 bilo rekordno, saj so akcije večkrat časovno izpodriva-

le druga drugo. Pri tem pa se ni čuditi, če je katera od nalog ostala nerešena ter prenesena v program dela za letošnje leto.

Poleg neizpolnjenih nalog iz lanskega leta, kot so: razširitev občinskega odbora, ustanovitev kluba samoupravljalcev ter razvijanje informiranja, bo stalna skrb odbora v letu 1977 poleg drugega tudi uveljavljanje samoupravnega položaja delavcev na osnovi zakona o združenem delu ter razvijanje družbenoekonomskih odnosov in samoupravno sporazumevanje. Poseben poudarek pri tem bo treba dati uresničevanju določil iz ustave in zakona o združenem delu ter dograjevanju in uresničevanju samoupravnih sporazumov o pridobivanju in delitvi dohodka.

Prav tako se bo odbor loteval problemov okrog izpolnjevanja srednjeročnih načrtov in stabilizacije gospodarstva ter življenjskih in delovnih pogojev delavcev v železarni Ravne in rudniku Mežica, ki za sedaj pokriva občinski odbor sindikata kovinskih delavcev, kateremu bi se naj letos priključil še Inštalater Prevalje.

-ca

Coko iz Zrenjenina s 6:0 in s Sento 6:1, edino točko je priigrala Černovškova.

V Murski Soboti je tekmovalo 10 ekip za naslov republiškega pionirskega prvaka. Zmagala je ekipa Maribor, ki je v odločilnem srečanju tesno premagala Fužinar s 5:4. Za Ravenčane so igrali Pavič, Günter in Janežič. Najboljši posameznik turnirja je bil Bojan Pavič, ki ni izgubil nobenega dvoboja.

Na podobnem turnirju za pionirke, ki je bil v Kranju, je zmagal Fužinar v postavi: Ačko, Logar in Horvat.

2. KOŠARKARSKI TURNIR

16. 1. je bil na Ravnah 2. košarkarski turnir sekcij koroškega košarkarskega kluba. Nastopile so sekcije Ravne, Prevalje, Mežica in Črna. Rezultati: Črna—Mežica 58:38, Ravne—Prevalje 62:40.

V tekmi za tretje mesto so Prevalje premagale Mežico z 69:55, v finalni tekmi pa je mlada ekipa Črne premagala nekompletno ekipo Raven s 50:45. Zmagovalna ekipa je igrala v naslednji postavi: Čepin, Pušnik, Dlopst, D. in M. Pudgar, Brumen, Černovšek, Drenik in Petek. Najboljša strelca pri Črnjanih sta bila Danilo Pudgar 38 košev in Dlopst 20.

Turnir je bil žal slabše organiziran od prvega in tudi brez prave propagande, vendar pa je kljub temu pokazal maloštevilnim gledalcem, da so v naši občini dobri in perspektivni košarkarji.

DRAVSKI POKAL

V Dravogradu je bil 30. 1. eden od košarkarskih turnirjev za dravski pokal. Poleg domačinov so nastopile še ekipe Podčetrška, Konusa in Slov. Konjic ter Drave iz Ptuja. Rezultati: Dravograd — Podčetrtek 89:71, Konus — Drava 92:70. V tekmi za treje mesto je Drava premagala Podčetrtek s 69:64. V finalni tekmi pa je Konus, lanskeletni ligaš, gladko premagal domačine s 120:103.

Najboljši strelci za domačine so bili Laznik 70, Doler 28, Klančnik 24 itn. Posebnost turnirja je bila, da so se v odmorih izvajali prosti meti, pa tudi denarne kazni so bile predvidene za dosojene tehnične napake, izključitve in izgrede na tekmah, vse z namenom, da bi jih bilo čim manj.

Zmagovalna ekipa Konusa, ki je po prikazani igri in košarkarskem znanju precej odstopala, je odne-

REKREACIJA IN ŠPORT

SANKANJE

Nekatere osnovne organizacije so pravočasno izkoristile ugodne snežne razmere in organizirale interna prvenstva v sankanju. Objavljamo nekaj uradnih rezultatov.

Strojno gradbene službe: moški do 35 let: 1. Ivan Praznik, 2. Ivan Matjašec, 3. Martin Pepevnik, moški nad 35 let: 1. Marjan Zdovc, 2. Marjan Gašper, 3. Jože Čas. Pri ženskah je zmagala Jožica Kotnik pred Ančko Gašper.

Elektrotehnične službe: moški do 35 let: 1. Drago Mavrič, 2. Roman Krivograd, 3. Marko Petrič; moški nad 35 let: 1. Erik Günter, 2. Anton Breg, 3. Ivan Vocovnik. Pri dvojicah sta zmagala Rajko Paradiž in Drago Laznik.

Metalurške raziskave: ženske: 1. Ivica Kočnik, 2. Alenka Pikalo, 3. Majda Bavče; moški: 1. Alojz Skrivajnik, 2. Luka Paradiž, 3. Milan Svajger; dvojice: Alenka Golob in Andrej Pandev.

Transport: moški: 1. Drago Paradiž, 2. Rajko Gregorc, 3. Drago Suler.

Pnevmatični stroji: moški do 35 let: 1. Dušan Dobelšek, 2. Martin Strmšek, 3. Ludvik Strmšek; moški nad 35 let: 1. Jože Brenčič, 2. Franc Sisernik, 3. Dominik Jelen.

Sektor za gospodarjenje: moški: 1. Alojz Golgranc, 2. Franc Urbanc, 3. Vlado Homan; ženske: 1. Fanika Stefanovič, 2. Cvetka Mravljak, 3. Zdenka Košuta. Pri dvojicah sta zmagali Lojzka Kolar in Maja Sedelšek.

PLAVANJE

Na tradicionalnem troboju med Julijsko Krajino, Koroško in Slovenijo so zmagali reprezentanti Slovenije, za katere je plavalo kar osem plavalcev Fužinarja. Med našimi sta bila najuspešnejša Miran Balant in Maja Rodič, ki sta zmagala na 100 m hrbtno oz. na 100 m prsno.

Na Ravnah je bilo polfinalno tekmovanje za jugoslovanski pokal in člansko republiško prvenstvo za posameznike. V tekmovanju za jugoslovanski pokal je nastopilo pet ekip. Zmagal je Fužinar z 29876 točkami pred Rudarjem iz Trbovelj (28505) in kranjskim Triglavom (28205). Te ekipe so se uvrstile na zaključno prvenstvo Jugoslavije. V konkurenci posameznikov je nastopilo 85 tekmovalcev iz 11 slovenskih klubov. Med ženskami je bila najboljša Maja Rodič, ki je osvojila kar v petih disciplinah naslov republiške prvakinja, na 200 m prsno in 200 m mešano pa je dosegla nove državne rekorde za pionirke, mlajše in starejše mladinke ter absolutne rekorde Slovenije. Tomaž Rodič je zmagal na 100 m in 200 m prsno, Miran Balant pa je postal članski republiški prvak na 100 m hrbtno.

PRVENSTVO KS PREVALJE V VELESLOM

Komisija za rekreacijo pri KS Prevalje je 22. 1. 1977 organizirala delavsko športno — rekreativno tekmovanje v veleslalomu za delavce, zaposlene v delovnih organizacijah na območju KS Prevalje. Tekmovanje je bilo pri Klemenju, udeležilo pa se ga je 115 tekmovalcev iz 12 delovnih organizacij.

Rezultati: ženske nad 30 let: 1. Tanja Skrinjer; ženske do 30 let: 1. Barbara Starovasnik. Moški nad 45 let: 1. Marjan Starovasnik, moški do 45 let: 1. Ivan Hercog, moški do 34 let: 1. Alojz Fortin. Ekipno: ženske: 1. Gradis, moški: 1. Gradis, 2. Viator TOZD promet in delavnice, 3. TRO.

ODBOJKA

V Ljubljani je bilo pokalno prvenstvo Slovenije za člane, ki se

ga je udeležilo 20 ekip. Predtekmovanja so bila v štirih skupinah. Finalisti so postale ekipe druge zvezne lige Bled, Enotnost, Fužinar in Izola. Mežičani so nesrečno izpadli, čeprav so v odločilnem srečanju v zadnjem setu vodili s 13:10 proti Enotnosti.

Pokalni prvak Slovenije je ponovno ekipa Fužinarja, ki je v zaključnem delu premagala Enotnost in Izolo z 2:0 ter Blejce z 2:1 (10:15, 15:17, 15:3).

NAMIZNI TENIS

Članska ekipa Fužinarja je odigrala dva dvoboja v okviru republiške lige. V Hrastniku so izgubili s 5:0, v Ljubljani pa so v pomembnem dvoboju za obstanek v ligi premagali Ljubljano s 5:2. V tem dvoboju je nastopil tudi Robert Jamšek, ki je dobil dve partiji, dve točki je priigral Bojan Pavič in eno Riki Günter.

Ženska ekipa Fužinarja je izgubila oba prvenstvena dvoboja: s

V zimskih počitnicah so na Ravnah trenirale perspektivne mlade slovenske namiznoteniške igralke

sla domov vse nagrade, in sicer pokal za zmagovalno ekipo, plaketo za najboljši izvajanje prostih metov ter medaljo za najboljšega strelca. Medaljo je dobil njihov igralec Smit, ki je v dveh tekmah dal 97 košev. Drugi je bil domačin Dušan Laznik s 70 koši.

A. J.

KEGLJANJE

Ljubitelji kegljaškega športa na Ravnah so v ponedeljek, 7. februarja, z velikim zadovoljstvom sprejeli vest o odličnem nastopu Fužinarja v prvem kolu republiške lige za moške. Sesterka Ravenčanov je v Celju in naslednji dan v Ljubljani navdušila kegljaške strokovnjake s svojim nastopom in osvojila odlično 5. mesto v republiki.

Portoroški sklepi so vnesli spremembo tudi v tekmovalno kegljanje. Zaradi pocenitve so odpadle vse dosedanje lige in ekipna prvenstva zdaj potekajo po turnirskem sistemu. Tako si je tudi moška ekipa Fužinarja pridobila pravico sodelovanja na republiškem prvenstvu kot druga najboljša plasirana ekipa mariborske podzveze. Predtekmovalje je potekalo v Velenju in Zalcu. Fužinarjevi kegljaši so že tu zabeležili prvi uspeh, saj se jim je uspelo prebiti med dvanajstero najboljših klubov Slovenije, medtem ko so štirje klubi izpadli. Naslednje tekmovalje v Celju in Ljubljani in že prej omenjeni plasma med osmerico najboljših v naši republiki, predstavlja enega največjih uspehov kluba v zadnjih nekaj letih. Poglejmo, kakšne rezultate so dosegli Fužinarjevi tekmovalci: Lasnik 834 + 833, Podosteršek 842 + 864, Prinčič 900 + 842, Grabner 907 + 829, Mlakar 918 + 864 in Hrovatič 919 + 831 podrtih kegljev. Posebno uspešen je bil nastop v Celju, kot kažejo prvi rezultati, saj je Fužinar med drugimi premagal tako renomirane klube, kot so Konstruktor, Maribor, Ljubljana in trboveljski Rudar.

Osem najboljših klubov Slovenije nadaljuje s prvenstvom. Člani Fužinarja verjetno ne bodo sposobni pripraviti še enega podviga, saj so že tokrat presegli vsa pričakovanja. Z dosedanjimi rezultati in uvrstitvami pa so dokazali, da v klubu dobro delajo. Resda smo bili nekdaj ponosni na reprezentantke Hafnerjevo, Mačičevo in Jezerškovo, res pa je tudi, da smo imeli takrat na Ravnah štiristezo kegljišče, danes pa v vsej občini ni športnega objekta za to panogo. Predvsem zato predstavljajo uspehi moške ekipe še večjo vrednost.

Ivan Mlakar

VELIKA PRELOMNICA TABORNIŠKE ORGANIZACIJE

Lansko poletje je Zveza tabornikov Slovenije sprejela sklep, da se ustanovijo taborniške občinske zveze tam, kjer jih še ni bilo, drugje pa bi zamenjale dosedanje strokovne odbore za tabornišvo. Kaj je pri ustanovitvi taborniške občinske zveze novega?

Gre za uveljavljanje delegatskega sistema in združitev več taborniških odredov ali čet v posameznih krajih ene občine. Tako bi se taborniški odredi ali čete, združeni v taborniško občinsko zvezo, veliko lažje množično od-

ločali za razne akcije in si pomagali pri reševanju raznih problemov, predvsem kadrovskih in tudi finančnih. Tako je v ZTob iz vsakega odreda ali čete izvoljenih sedem članov, po dva pa v izvršni odbor.

Na Ravnah se lahko pohvalimo, da smo med prvimi taborniškimi odredi, ki smo ustanovili taborniško občinsko zvezo. Svečana ustanovitev je bila 23. novembra 1976, na kateri so se zbrali delegati in člani IO, ki smo jih izvolili na občinskih zborih, prirejenih pred ustanovitvijo ZTob.

V ZTob Ravnah na Koroškem so se združili taborniški odredi z Raven, Prevalj, Mežice in Crne. Za predsednika je bil soglasno izvoljen dolgoletni tabornik Maks Kragelnik, za načelnika ZTob Ravnah pa Albin Borovnik, starešina taborniškega odreda Rušev v Mežici. Izražena je bila tudi želja, da povečamo sodelovanje z društvi in družbenopolitičnimi organizacijami v občini, predvsem z ZB NOV in ZK, priredimo več skupnih akcij v okviru spominskih svečanosti ali ob pomembnih dnevih, nadalje, da odpravimo pomanjkanje vodniškega in strokovnega kadra v posameznih odredih ter z delovnimi in nabiralnimi akcijami omilimo finančni problem v odredih, z večjo propagandno dejavnostjo pa pridobimo v našo organizacijo čim več predšolskih otrok, ki bi jih vključili v družino murnov (ti so novost v taborniški organizaciji) ter šolskih otrok — cicibanov, ki bi tvorili družino medvedkov in čebelic, saj le na tak način s primerno vzgojo dobimo z leti izrjene tabornike. Tudi starejši krajanji so zaželeni v taborniški organizaciji, saj je dolgoletna želja v odredih, da se ustanovi klub starejših tabornikov. Torej, načrti so tu in treba bo pošteno poprijeti ter jih izvesti.

Oglejmo si še dejavnost tabornikov odreda Koroških jeklarjev Ravnah. Tudi letos so v začetku januarja priredili čajanko za tabornike in MC, na kateri so izvedli skeče in taborniške pesmi, tako da tudi dobre volje ni manjkalo.

Na predlog tov. Ludvika Pavlina pa smo 16. januarja prvič izvedli spominski pohod »Po poteh sedmih talcev«, ki so padli 12. januarja 1945 v gozdu nad Vrhnjakovo domačijo pri Sv. Neži na Koroškem Selovcu. Naj tu izrazim zahvalo ravnanskih tabornikov nekdanjim borcev NOB, ki so orisali tragično smrt padlih talcev in dogodka iz NOB, svojem padlih, ki so sodelovali pri spominskem pohodu in počastitvi padlih, ter pokrovitelju pohoda Železarni Ravnah, ki nas je pri tem podprla.

Karlo Krevh

NAŠE NOVE ZNAMKE

Ob proslavi 200-letnice rojstva srbskega vojvode prote Mateja Nenadovića izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno poštno znamko za 4,90 din v na-

Minuta molka

kladi 450.000 znamk. Kot motiv za znamko je bil uporabljen portret Mateja Nenadovića, delo slikarja Uroša Kneževića, last Narodnega muzeja v Beogradu. Grafična obdelava znamke je bila poverjena akademskemu slikarju Andriji Milenkoviću iz Beograda. Fotografija: Vladimir Popović.

Znamke so bile natisnjene v tehniki večbarvne heliografure v nemški tiskarni »VEB Deutsche Wertpapierdruckerei«, Leipzig, NDR, v polah po 9 znamk. Datum izdaje: 4. februar 1977. Istega dne je biro za poštne znamke in tisk dal v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 dinarja, oziroma ovitek prvega dne (FDC) za 7,40 dinarja.

Ob proslavi stoletnice smrti makedonskega književnika Rajka Zinzifova je izšla priložnostna znamka za 1,50 din v nakladi 1.000.000 znamk. Likovna rešitev za znamko je delo slikarja Andreja Milenkovića. Znamke so bile natisnjene v tiskarni »VEB Deutsche Wertpapierdruckerei« Leipzig, NDR, v tehniki tribarvnega ofseta v polah po 9 znamk. Datum izdaje: 10. februar 1977. Istega dne je dal biro za poštne znamke in tisk v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 dinarja oziroma ovitek prvega dne (FDC) za 4 dinarje.

Najdaljša serija na svetu

Najdaljša serija znamk je vsekar turška serija s 134 znamkami. Tiskali so jo od 1958. do 1960. leta. Beseda je tu o rednih znamkah za frankiranje z nominalno vrednostjo 5 in 10 kurusov, kar je posebna zanimivost te super dolge serije.

Turška pošta je sukcesivno izdajala te znamke z motivi provincijskih mest, in to tako, da vsakemu mestu ustrezata po dve vrednosti istega tipa, samo različnega formata — manjša z nižjo nominalno 5 k in večja za 20 k. V treh letih je bila serija izdana v treh delih na ta način, da so znamke izhajale po abecednem vrstnem redu mest.

To je prava mala kolekcija za sebe, a kakšen izziv za zbiralce poštne znamk!

Izdaja kompletnih letnikov znamk v SR Nemčiji

Praksa, ki jo je uvedla pošta SR Nemčije 1973. leta, se je udomačila. Izdajanje kompletnih serij v lepo opremljenem albumu s

kratкими zgodovinskimi podatki o vsaki znamki postaja vedno bolj priljubljena pri zbiralcih. Naklada teh priložnostnih kompletov je bila leta 1973 10.000 albumov. Današnja cena tega albuma se suče okoli 2000 din. V naslednjem letu se je naklada povečala na 30.000 a cena se suče okoli 500 din. V letu 1975 je pošta SR Nemčije osvežila svoj letni album s črnim tiskom lika Adenauerja. Ta osvežitev je postala hit. Komplet letnik v albumu (s črnim tiskom) je zelo iskan pri zbiralcih. Naklada 30.000 ne more zadovoljiti želje vseh zbiralcev. Trenutna cena je okoli 900 din, ki pa bo še sigurno kmalu zrasla. V letu 1976 je bilo izdanih 60.000 letnih albumov. Začeta praksa s črnim tiskom bo nadaljevana tudi v tem letu, zato računajo s še večjo naklado.

U. F.

ZAHVALA

Ob smrti moje drage žene Marije POŽARNIK se prisrčno zahvaljujem vsem, ki ste ji darovali cvetje in jo spremili do groba. Hvala godbi Železarne Ravnah za lepo zaigrane žalostinke v njeno slovo. Lepa hvala tudi dežurni zdravnici dr. Božikovi, ki mi je v prvih trenutkih bridke izgube nudila vso pomoč.

Prisrčna hvala sodelavcu Alojzu Golobu in zetu Florjanu za nesebično pomoč in tolažbo.

Zalujoči mož Franc

ZAHVALA

Krajevni konferenci SZDL Ravnah, krajevnemu odboru Rdečega križa in krajevnemu odboru Zveze borcev Ravnah se iskreno zahvaljujem za čestitke in darilo ob novem letu.

Mirko Roženek

Fotografije za to številko so prispevali K. Krevh, F. Rotar, M. Ugovšek in informacijska služba.